

- ⊕ **Dansa:** *El Sismògraf a Olot*
- ⊕ **Arts escèniques:** *Festival Contorsions a València*
- ⊕ **Gastronomia:** *Les maduixes del Maresme*

Què pensen els catalans dels seus polítics?

ENTREVISTA BEGOÑA ROMAN DOCTORA EN FILOSOFIA

‘Hem lloat la democràcia abans d’haver-la feta’

L'ARAVOT L'independentisme, a la conquesta de les cambres de comerç catalanes

{ Avui, 27 d'abril de 2019, **Jordi Cuixart i Jordi Sànchez** fa 558 dies que són a la presó, **Oriol Junqueras i Joaquim Forn** 541 i **Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull** en fa 431 }

ELS ROBOTS, JA VOTEN?

MERCÈ IBARZ

Jody Williams, premi Nobel de la pau del 1997, activista dels drets humans que s'ha pronunciat sobre el judici a l'independentisme, engega la lluita, amb Mary Wareham, contra els drons de guerra i els robots assassins. ACN

En la jornada de reflexió hi ha d'haver temps també per a qüestions greus desateses en la campanya: els robots de guerra, els robots de feina

Quan demà vagi a votar –votar, votar, votar– potser no hi pensaré, però en aquestes hores de l'anomenada jornada de reflexió em volten pel cap. Els robots. Durant aquesta setmana que no he volgut fixar-me gaire en els debats dels candidats, sobretot en algunes candidates que em fan caure la cara de vergonya com a votant catalana, em rondan dues notícies d'aquests mateixos dies. Com que la campanya ha girat l'esquena a qüestions europees i internacionals, com si no fossin cosa nostra, em permeto retreure-les aquí. No són bones notícies, em sap greu, *sorry*.

Segons l'Organització per a la Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE), entitat formada per trenta-sis estats, la robotització, els robots, faran desaparèixer el 14% dels llocs de treball en vint anys. Són dades globals. No n'hi ha de Catalunya. A Espanya, la xifra s'apuja fins al 20%-22%. Dit en xifres més precises: un de cada cinc llocs de treball pot ser

Diu l'OCDE: un de cada cinc llocs de treball pot ser que sigui en mans de robots d'aquí a dues dècades

Encara més urgent és, diu la Nobel Jody Williams, activista dels drets humans, això: en comparació, les mines antipersona eren una ximpleria, una bajanada

que sigui en mans de robots d'aquí a dues dècades. Vint anys no són res, que diu el tango.

N'hi ha per a pensar-s'ho molt. Una primera cosa és com deurem comptar l'informe els llocs de treball actuals: quin contracte, quin salari, quines condicions de treball, quina edat, quin gènere. Hi compten també les criatures que a tants llocs del món fan feina, les dones que tallen i cusen la roba que comprem a preus rebentats a les botigues i cadenes *low cost*? Des de la primera revolució industrial, en temps de Dickens a la Gran Bretanya i una mica més tard però no gaire en el tèxtil català, les coses no han millorat per a dones i criatures d'alguns dels països que formen part de l'OCDE, ben al contrari. Els hi compten?

Comptem els microtreballs, els falsos autònoms, els fixos-discontinus, els precaritzats de tota mena, els professors 'associats' universitaris, els becaris i col·laboradors a tant la peça del periodisme? Els consideren ja robots? Són l'avanzada de la Intel·ligència Artificial?

Dubto entre entonar un cant luddita i l'esperança que, com tota tecnologia, com tota invenció, també aquesta porta dintre l'accident que la qüestionarà. S'inventa el cotxe i també l'accident de trànsit. Però no ens posem dramàtics, que hem d'anar a votar. Votar, votar i votar. Ho diré d'una altra manera: s'inventa el robot que t'ha de substituir i alhora l'accident, l'avaria, que l'espatllarà. Ho hem vist amb tots els avenços tecnològics. Per això el cant luddita és també una possibilitat.

L'altra notícia robòtica és igual de greu, si no més, però inclou l'esperança perquè dues dones de categoria s'han alçat per combatre-la. Alerten contra els robots de guerra, els drons i companyia.

Jody Williams, premi Nobel de la pau el 1997 pel seu treball eliminador de les bombes antipersona i les bombes de raïm, l'activista de drets humans que recentment ha acusat el judici contra el procés català de farsa, s'alça ara contra els sistemes d'armes autònomes letals, els LAWS per la sigla anglesa. L'acompanya Mary Wareham, reconeguda activista del moviment que va eliminar les mines antipersona. La campanya demana la prohibició, l'abolició, d'aquestes noves armes, els drons assassins que van arribar a conquerir fins i tot la gestió del president Obama.

En comparació, les mines antipersona eren una ximpleria, una bajanada, ha declarat Jody Williams. Els fabricants d'armes hi podrien guanyar tants diners que, si no es prohibeixen, aviat els tindrem generalitzats. La Campanya per Aturar els Robots Assassins, CSKR en la sigla anglesa, continua entre daltabaixos i incomprensions, però aquí la tenim i serà cosa de no desatendre-la. Votar és també, i sobretot, pensar i actuar. 📌

A VOX LI HAN FET LA CAMPANYA DE FRANC PERE MARTÍ

L'extrema dreta ha aconseguit marcar l'agenda situant l'independentisme com a blanc de les crítiques de tots els partits espanyols * El Botànic fa la darrera reunió abans de les eleccions i apuja el sou als mestres *** El govern balear finançarà un postgrau de dinamització lingüística a la UIB**

TEMA DEL DIA

Croada. Vox ha estat exclòs de tots els debats electorals, per decisió de la Junta Electoral espanyola, però no li ha calgut pas ser-hi. Els altres partits li han fet la feina. Tots els partits espanyols, tret de Podem, han convertit Catalunya en l'ase dels cops d'una campanya electoral en què en teoria s'elegeix el govern d'Espanya, però a la pràctica s'ha convertit en una croada contra l'independentisme. Tant la dreta com l'esquerra han utilitzat Catalunya com una cortina de fum per a tapar els problemes d'Espanya, que han brillat per la seva absència en la campanya, i s'han dedicat a competir per veure qui seria més eficaç a l'hora de barrar el pas a l'independentisme. A Vox li han fet la campanya electoral de

franc. L'extrema dreta ha tingut el debat electoral allà on volia, en el nacionalisme espanyol més exacerbat, en la incitació a l'odi al diferent i en la liquidació de l'autogovern. L'agenda de Vox s'ha acabat imposant a la campanya i això, probablement, tindrà conseqüències electorals.

La principal responsabilitat d'aquest fet ha estat la cursa desbocada entre PP i Ciutadans per encapçalar la dreta espanyola. Pablo Casado i Albert Rivera han competit per veure qui era més dur, més bèstia i més intolerant amb l'independentisme català, convertit en el dimoni a exorcitzar. Tots dos s'han compromès a suspendre l'autogovern de Catalunya l'endemà de les eleccions

L'extrema dreta ha tingut el debat electoral allà on volia, en el nacionalisme espanyol més exacerbat, en la catalanofòbia i en la liquidació de l'autogovern

L'únic partit espanyol que no ha fet anticatalanisme per a guanyar vots ha estat Podem, tot i no passar pel seu millor moment electoral

aplicant l'article 155 de manera automàtica i permanent, cosa que és inconstitucional. En l'últim minut, Pablo Casado ha obert la porta a governar amb Vox en un intent desesperat de taponar la fuga de vots cap a l'extrema dreta. No solament no s'ha fet un cordó sanitari, sinó que li han obert totes les portes.

Però el PSOE també és coresponsable d'aquesta situació. Pedro Sánchez ha dedicat més esforços a criticar l'independentisme que no pas a combatre Vox. Ha passat d'evitar parlar de Catalunya al començament de la campanya a situar-la al centre del seu discurs, fins al punt de treure pit per haver aplicat el 155. A gairebé cada míting, entrevista o debat que ha fet aquesta última setmana, ha negat que hagués pactat amb els independentistes, ha jurat que no hi hauria 'mai' un referèndum d'autodeterminació a Catalunya i ha advertit que no volia sustentar l'estabilitat del futur govern en l'independentisme. Ha acabat comprant el relat del rebuig a l'independentisme com a empestat,

amb qui no es pot pactar ni dialogar. I això també és comprar el marc mental de Vox. L'únic partit espanyol que no ha fet anticatalanisme per a guanyar vots ha estat Podem, tot i no passar pel seu millor moment electoral.

Mentrestant, l'independentisme ha hagut de fer una campanya censurada per una Junta Electoral espanyola que, fins i tot, nega el dret del president de la Generalitat a fer un discurs per Sant Jordi. En canvi, no veu cap inconvenient en el fet que el govern espanyol hagi aprofitat els últims consells de ministres per aprovar a corre-cuita mesures socials clarament electoralistes. L'independentisme ha fet campanya amb uns presos polítics que han pogut treure el cap als mitjans gràcies a les pressions dels observadors internacionals de l'OCDE. Uns presos que eren interrogats per Vox durant un judici al Tribunal Suprem que ningú va suspendre, tot i afavorir electoralment l'extrema dreta. És normal que avui la Comissió Europea publiqui un informe on Espanya apareix a la cua de la percepció de la independència judicial. A Catalunya ja fa temps que ho sabem.

El resultat de les eleccions és encara una incògnita, en una campanya que va començar amb un 40% d'indecisos. Aquestes últimes hores, s'ha activat el pànic a Vox, per la nombrosa assistència als seus mítings. No hauria de sorprendre ningú. La resta de partits han descriminalitzat l'extrema dreta, l'han emblanquida i han convertit les seves tesis en el *mainstream* de la política espanyola. Això pot generar una reacció de por i afavorir el PSOE com a refugi del vot demòcrata, o potser ja s'ha fet tard. Ho sabrem diumenge. A Catalunya, el PSC espera guanyar recollint el vot útil contra Vox, però amb el discurs que ha fet el PSOE la darrera setmana de campanya, pocs vots independentistes recollirà. L'agressivitat de la campanya també pot provocar una mobilització de l'electorat independentista, que no veu cap perspectiva de solució política en una Espanya com més va més radicalitzada.

Tot això ho sabrem diumenge quan s'obrin les urnes.

MÉS QÜESTIONS

El Botànic fa la darrera reunió i apuja el sou dels mestres. El govern del Botànic ha fet avui la darrera reunió abans de les eleccions de diumenge, amb l'esperança de tornar a repetir l'experiència la legislatura vinent. La reunió ha estat una treva en una campanya electoral en què el PSPV i Compromís no s'han estalviat crítiques, però sense tancar-se portes al futur. Mònica Oltra ha estat molt dura amb Ximo Puig pel finançament, mentre que el president ha apujat el to reivindicatiu durant la campanya. Sí que és clar que Manuel Alcaraz, conseller de Transparència, no repetirà perquè ha manifestat la voluntat de tornar a la vida universitària. Com a prova de la distensió que impera al govern, la reunió ha acabat amb una *selfie* d'Oltra.

A banda de les celebracions, el ple del Consell ha aprovat de ratificar l'acord que van subscriure el passat 17 d'abril la Conselleria d'Educació i les organitzacions sindicals per a distribuir el 0,2% de l'increment addicional de massa salarial dirigit al personal docent, que puja a 1.686.576 euros. Això significa que, aproximadament, un miler de mestres de primària, d'audició i llenguatge i de pedagogia terapèutica destinats a instituts de secundària i escoles d'adults, a més d'uns 500 educadors d'infantil, veuran millorada la nòmina amb efectes retroactius a 1 de gener de 2018. Els primers guanyaran 113,71 euros mensuals més, mentre que els educadors d'infantil veuran reconeguda la seva titulació d'FP de grau mitjà i passaran a cobrar 300 euros més al mes. També s'ha acordat un ajut a Ford Almussafes de 9 milions d'euros i un altre a Air Nostrum de 3 milions.

La Junta Electoral obliga Ciutadans a retirar la lona on acusava PSPV i Compromís de corruptes. La Junta Electoral espanyola ha obligat Ciutadans a retirar la lona que va instal·lar a València di-

Cartell d'alerta per radioactivitat a la vora de la central de Txernòbil. WIKIMEDIA COMMONS

mecres, en què acusava el PSPV-PSOE i Compromís de corruptes pel cas Divalterra. En la lona es podia llegir el titular d'un diari que deia 'Fiscalia acusa PSOE i Compromís de crear un govern paral·lel per a col·locar afins a València'. El retall del diari va encapçalat pel logotip de Ciutadans i la frase 'Fora corruptes'. El secretari d'organització del PSPV-PSOE, José Muñoz ha celebrat la decisió i ha atribuït la pancarta al fet que Ciutadans no té propostes de futur per al País Valencià i per això 'es dedica a embrutar la campanya contra la resta de partits amb accions il·legals'. Segons Muñoz, davant la manca de projecte, el partit de Toni Cantó només es dedica a insultar, crispar i danyar la resta de partits.

El govern balear finançarà un postgrau de dinamització lingüística a la UIB. El Consell ha acordat d'autoritzar la Conselleria de Cultura, Participació i Esports a concedir una subvenció directa a favor de la Universitat de les Illes Balears (UIB) per a finançar el postgrau Expert Universitari en Dinamització Lingüística, un títol propi de la UIB que es farà durant el curs 2019-2020. Per fer-ho possible, la conselleria, mitjançant la Direcció Gene-

ral de Política Lingüística, hi destinarà 28.500€. Aquesta aportació econòmica es farà efectiva durant l'exercici pressupostari del 2020. L'objectiu és formar professionals en dinamització lingüística capaços de gestionar eficaçment les polítiques lingüístiques de les administracions públiques de les Illes, siguin locals, insulars o del govern balear, per tal de fomentar l'ús de la llengua catalana i garantir els drets lingüístics dels ciutadans. El govern ha valorat positivament que aquest postgrau es dugui a terme, atès que, dels vuit títols propis d'expert universitari en l'àrea de coneixement d'humanitats i educació i psicologia que té la UIB, no n'hi ha cap que pertanyi a les àrees de la filologia i la lingüística, ni hi ha cap oferta formativa que tingui com a objectiu capacitar professionals per executar programes de dinamització lingüística. En aquest sentit, doncs, hi ha una mancança formativa que no es correspon amb la demanda social i professional en aquest àmbit.

Roser Suñé serà la candidata de Demòcrates a síndica general. Roser Suñé serà la candidata que presentarà Demòcrates a la Sindicatura General, dijous vinent,

quan es constituirà el Consell General. El cap de llista de la formació taronja, Xavier Espot, ha explicat que només hi havia una possibilitat que no fos així, la de cedir el càrrec a un altre partit que volgués fer una coalició de govern i que els garantís la investidura. De moment, Espot no ha trobat cap formació que vulgui fer un govern de coalició, després de la roda de consultes, però es mostra optimista i creu que acabarà sortint. Els Demòcrates necessiten quatre vots per arribar a la majoria absoluta i, de moment, tan Liberals com Terceravia, s'han mostrat renuents. La fórmula de coalició és la preferida per Espot perquè és la que dona més estabilitat.

LA XIFRA

3.000 km pel País Valencià ha fet la furgoneta d'Unides Podem-Esquerra Unida aquesta campanya electoral, amb el candidat a la presidència de la Generalitat, Rubén Martínez Dalmau.

TAL DIA COM AVUI

El 26 d'abril de 1986 va esclatar un reactor de la central nuclear de Txernòbil, a Ucraïna, el més catastròfic de la història juntament amb Fukushima.

'SINÓ' O 'SI NO'? S'HAN ACABAT ELS DUBTES

Hi ha una regla simple de substitució que serveix per a resoldre la major part de dubtes

REGLA: Quan dubtem entre 'sinó' i 'si no', canviem-ho per 'però sí'. Si la substitució funciona, hem d'escriure 'sinó'. Altrament, hem d'escriure 'si no'

JORDI BADIA

Una de les errades de llengua més freqüents neix de la confusió entre *sinó* i *si no*. Tanmateix, en la major part de contextos aquest dubte es pot resoldre.

Si observem les llengües de l'entorn, veurem que el nostre *sinó* s'hi tradueix de la mateixa manera que *però*. En occità, per exemple, és *mas*; en francès, *mais*; en italià, *ma*; en anglès, *but*... Això ens ha de fer pensar què passaria si en una frase canviéssim *sinó* per *però*. S'entendria igualment? Provem-ho, bo i reforçant aquest *però* amb l'adverbi afirmatiu, és a dir, *però sí*:

—No parlo de feina, *sinó de lleure* = No parlo de feina, *però sí de lleure*;

—No vol córrer, *sinó caminar* = No vol córrer, *però sí caminar*;

—No ho afirmo pas, *sinó que ho suposo* = No ho afirmo pas, *però sí que ho suposo*.

Tenint en compte això, doncs, ja podem formular una regla (destacat).

En algun cas, el resultat de la substitució pot semblar una mica estrany, a causa de l'estructura de la frase, però intuïtivament n'entendrem el trellat:

—No tan sols ha d'ésser honrat, *sinó també semblar-ho* = No tan sols ha d'ésser honrat, *però sí també semblar-ho*.

Tanmateix, hi ha un segon ús de *sinó* que defuig la regla esmentada. En les frases següents, *sinó* equival a 'més que':

—No ho va saber ningú *sinó* el seu ger-

mà = No ho va saber ningú més que el seu germà;

—No hi havia *sinó* dos automòbils = No hi havia més que dos automòbils;

—No diu *sinó* ximpleries = No diu més que ximpleries.

Ara parlem de *si no*. Així com la conjunció *sinó* té valor adversatiu –semblant a *però*–, *si no* és la combinació de la conjunció condicional *si* i l'adverbi negatiu *no*:

—Si no vols venir, *no vinguis*;

—I qui ho farà, *si no ho feu vós?*;

—No sé *si no* val més que pleguem.

Observem que en aquestes oracions podríem eliminar *no* i la frase seria possible, tot i que il·lògica: *Si vols venir, no vinguis*; *I qui ho farà, si ho feu vós?*... Tanmateix, aquesta eliminació no és possible en frases en què elidim el verb, com ara aquestes:

—Estudia, *si no*, l'examen t'anirà malament (*Estudia, si no [estudies] l'examen t'anirà malament*);

—La major part, *si no* tots, van arribar tard (*La major part, si no [eren] tots, van arribar tard*).

Ara veurem com la regla enunciada abans no s'hi pot aplicar, a aquestes frases. És a dir, que no hi funcionarà la substitució per *però sí*. Comprovem-ho:

—Si no vols venir, *no vinguis* (**Però sí vols venir no vinguis*);

—I qui ho farà, *si no ho feu vós?* (*I qui ho farà *però sí ho feu vós?*);

—No sé *si no* val més que pleguem (*No sé *però sí val més que pleguem*)...

BEGOÑA ROMÁN

‘Hem lloat la democràcia abans d’haver-la feta’

Entrevista a la doctora i professora de filosofia de la Universitat de Barcelona i membre del grup de recerca Ètica i Filosofia Contemporània

ALBERT SALAMÉ

ANNA ZAERA

Vivim canvis accelerats que ens fan qüestionar l'ètica que guia les nostres decisions. L'ètica en la política, l'ètica en la justícia, l'ètica en les relacions personals i l'ètica com a mecanisme per a construir societats més democràtiques. Quan falten pocs dies per a les eleccions al congrés, a les Corts i municipals, parlem amb Begoña Román (Petrer, 1965), doctora en filosofia per la Universitat de Barcelona i professora a la Facultat de Filosofia de la mateixa universitat. Roman és membre del grup de recerca Ètica i Filosofia Contemporània i especialista en l'ètica aplicada a entorns professionals i organitzatius, una experiència que li serveix per a analitzar quins són els nostres fonaments ètics quan ens enfrontem a les urnes, quan sortim al carrer o quan ens relacionem amb altres persones.

— Què és l'ètica?

— Per molta gent, ètica i moral són sinònims. Però nosaltres, a les universitats, les diferenciem. Les morals són productes culturals, són aquell conjunt de regles, normes i valors que es transmeten per mitjà de l'educació per guiar decisions. Cada època té la seva moral.

— I quina moral creieu que tenim ara?

— Vivim en una societat molt accelerada per la tecnologia i amb molta barreja de cultures perquè hi ha un moviment migratori molt gran. Tenim un xoc moral que té molt a veure amb el xoc cultural, perquè els nostres costums són diferents. L'ètica és una reflexió sobre aquestes morals. Per tant, és una reflexió amb un criteri de voler entendre les raons per les quals en una determinada cultura es fan les coses d'una manera o d'una altra.

— Hi ha morals més bones que altres.

— L'ètica va destinada a triar les millors morals. La paraula *ethos* vol dir 'manera de ser o estar al món'. En últim terme, en les morals anem buscant aquelles regles que permeten a les persones d'estar al

*Quan veiem el judici
i qui ens governa,
ens adonem que les
nostres institucions
tenen moltes
humitats*

*Hem cregut que
canviant les persones
canviaven els partits i
no és així*

món essent com volen ser. En societats com les nostres, molt accelerades, necessitem més ètica que no pas moral. Hem de tenir criteri per a triar quines morals hem de mantenir, i no considerar que són antigues sinó que val la pena defensar-les, com per exemple, la nostra relació amb la natura o amb els altres éssers humans, malgrat que no tinguin els mateixos costums que nosaltres. No totes les morals són respectables; per exemple, l'ablació de clítoris, la discriminació de la dona o les noves formes d'esclavatge com són els diners que ho compren tot. Hem de pensar quines morals haurem d'eliminar, quines haurem de preservar i quines haurem de crear. També haurem de pensar com ens relacionarem amb la intel·ligència artificial o amb les persones que han perdut la biografia perquè tenen demència. És un àmbit apassionant.

—I qui decideix quines morals són bones i quines dolentes?

—Tradicionalment, els poders, com l'església i l'estat, havien monopolitzat aquestes decisions. Però en períodes més democràtics, volem que sigui la persona mateixa qui ho decideixi, i això ho posa en relleu Immanuel Kant, que és el gran precursor del concepte d'autonomia. Ell diu que la norma l'ha de posar l'individu mateix. Però això no vol dir que faci allò que li roti, sinó que ha d'haver-hi un criteri de coherència.

—Com s'arriba a aquests consensos de coherència i justícia? El mètode democràtic sembla que no és gaire efectiu, avui.

—No, evidentment, no. Perquè tenim la propaganda. La democràcia té un nucli dur que caldria preservar, que és que els afectats per les decisions prenguin part en la presa de decisió. Però també s'ha de preservar la mateixa democràcia de totalitarismes populistes. S'ha de deixar participar el poble, tot i que en determinades morals, malgrat que el poble ho voldria, el govern no ho vol. I aquí tenim exemples molt clars de per què no es deixa decidir sobre determinades qüestions.

—Encarem aquestes eleccions amb polítics empresonats i a l'exili. Mai abans no havíem viscut una situació així. Com veieu l'ètica en aquest sistema democràtic que tenim?

—No hi ha ètica sense política. Per tant, ens agafa de ple. I és absolutament trist, per la desproporcionalitat de la mesura, i el fet d'haver d'acceptar que alguns candidats tenen dret de presentar-se a les eleccions, però alhora, haver-ho de fer des de la presó. Tots sospitem que serà molt votat el candidat d'ERC, el senyor Oriol Junqueras, i també el senyor Jordi Sànchez. Aquesta situació és un toc d'atenció que la nostra democràcia està molt poc desenvolupada. Hem lloat la democràcia abans d'haver-la feta, hem lloat la transició abans d'haver explicat la història de la transició. Per tant, això posa en relleu la gran immaduresa de les nostres institucions. Darrerament, hem vist l'atemptat contra drets fonamentals com la llibertat d'expressió, i el descrèdit al qual les institucions judicials s'han vist sotmeses arran de fer públic el judici. Quan veiem el judici i qui ens governa, ens adonem que les nostres institucions tenen moltes humitats.

—El judici al Tribunal Suprem ha estat una bona oportunitat per a descobrir com funciona el poder judicial. L'ètica a la justícia també és precària.

—És clar... Jo crec que hauríem de recuperar la confiança en les institucions. I quan et mostren com estan, això et genera molta compassió. Per tant, jo defenso tenir cura de les institucions. Cal posar-les al dia i això vol dir, efectivament, canviar-les. I canviar la constitució. Però per canviar tot això s'ha de canviar el principal òrgan que ho ha de fer, que són els partits polítics. Nosaltres hem cregut que canviant les persones canviaven els partits i no és així. Ho hem vist en els grans partits de sempre, i els partits joves han copiat un referent que és pèssim.

—Al judici, per exemple, s'han pogut veure diferents maneres d'entendre l'ètica. Gent que ha mentit i gent que ha dit la veritat assumint, fins i tot, la presó abans de manipular la seva declaració.

Que la gent ens involucrem en partits polítics i també en l'associacionisme polític em sembla que seria una manera de regenerar la política

ALBERT SALAMÉ

—Sí, sense dubte. A mi, el primer perfil no m'interessa, qui traeix i busca salvar els seus interessos. Perquè menteix i no és capaç de donar confiança al càrrec que ocupa. M'interessen els altres. Jo sóc idealista de mena, crec que no es pot viure sense ideals, però uns ideals molt encarnats en el dia a dia, això sí. Hi ha sacrificis que honoren la persona perquè creu que formen part del seu preu a pagar per un món millor per als fills o els futurs ciutadans. Però vigilem, perquè d'aquests tipus també poden haver-hi kamikazes. Moltes vegades no caldria arribar a aquesta mena de sacrificis. Per tant, m'estimo més gent idealista, que té anhels de país, però no tinc gens d'interès que la gent mori per les seves idees. Crec que ens cal molta astúcia. No només intel·ligència i bondat, sinó molta astúcia per estar a l'altura de l'estratègia política i dels grans adversaris que són molt astuts. Hem de saber-los delatar. No ser ingenus.

—Creieu que la reforma de les institucions, perquè sigui efectiva, s'ha de fer des de sota? Amb les comunitats locals?

—En efecte. No puc parlar de l'individu i la humanitat només com a dues categories úniques. En aquest cas, són importants els cossos intermedis. L'individu només pot arribar a la humanitat, entesa com el conjunt d'éssers humans, si se'n sent part. Si és respectat en la seva singularitat, si se sent reconegut. I aquests cossos intermedis comencen a la finca de veïns, el barri, l'AMPA o el sindicat. Qualsevol associació que vagi més enllà dels teus propis interessos. Jo crec que a l'Espanya del segle VII, com que no hi havia estat, s'havien de crear llaços comunitaris. Quan va venir un estat que va dir 'deixeu-ho, que ja m'encarrego jo', es van fer malbé moltes coses que s'haurien hagut de preservar. Catalunya sempre m'ha encantat perquè és un lloc on hi ha molts lligams, de folklòrics i de no folklòrics. Els no folklòrics són l'associacionisme cultural, els ateneus, les corals... Crec que això és una cosa meravellosa de Catalunya que no s'ha pogut transmetre a la resta de l'estat. Totes les iniciatives municipals per a fomentar la participació, s'han d'impulsar. Perquè la participació ciutadana s'ha de buscar, no

s'ha d'exigir, i això és molt important.

—Implicar-se en política també vol dir estar presents des d'un punt de vista físic, al carrer, per exemple?

—Totalment. La cura vol dir sóc aquí, tan a prop com és possible. Jo crec molt en la importància de regenerar l'associacionisme, però sense exigir-ho. Incorporant-s'hi. Sortir de l'habitació i anar-hi i això crec que es veu quan les persones són convocades per internet, però van a la plaça de Catalunya a manifestar-se. És molt important, la presència física, perquè això demostra que tu valores allò que passa. Que la gent ens involucrem en partits polítics i també en l'associacionisme polític em sembla que seria una manera de regenerar la política. Hi ha un estudi molt clàssic que demostra que els països on la democràcia funciona tenen un gran teixit associacionista. Això vol dir que tu surts de casa i participes, en els castellers o en un barri amb un hort ecològic perquè la gent gran pugui anar-hi, participes en la neteja de boscos... Cadascú, segons les seves millors possibilitats. Si tu ets periodista, el mi-

llor voluntarisme que pots fer serà en allò que domines. Oferint una mena de reportatges que consideris interessants. Com jo mateixa...

—Aquesta maduresa associacionista també explica el cas de la participació de l'1-O?

—El format de les autonomies per a Catalunya podem considerar-lo clarament insuficient per a resoldre les problemàtiques identitàries i econòmiques. Per tant, crec que el procés s'havia de fer i que ara hi ha unes persones que volen que se'ls reconegui una veu, perquè hi van confiar. I com en tot grup de gent, hi ha uns que volen tornar-ho a intentar amb el diàleg, i uns altres que diuen: no, ja no tinc més paciència i, a més a més, m'han donat més raons per a no tenir-ne, perquè quan jo he reivindicat el dret de decidir, no només m'heu dit que no, sinó que m'heu ferit físicament. En aquest sentit, jo no diria pas que Catalunya està trencada, no sóc tan dramàtica. Una Catalunya plural és una Catalunya amb conflicte, i el conflicte és símptoma de llibertat. Però sempre hi ha una mania perquè siguem uniformes. Barcelona no té res a veure amb Vic, i això no és cap tragèdia. Estem molt acostumats al maniqueisme, a bons i dolents; a allò unit i allò trencat.

—Qui transmet aquests missatges? Els mitjans de comunicació?

—Aquesta qüestió dels mitjans sí que s'ha de tocar. El quart poder no és un quart poder quan els mitjans estan totalment controlats per grans empreses mediàtiques. Els grans mitjans de comunicació no els cal escoltar els debats d'aquests dies, perquè ja saben quin serà el seu titular abans de començar. La premsa lliure no és només una qüestió de professionals, és també una qüestió d'institucions. I és clar que els professionals poden canviar les institucions, però no hem d'oblidar que són assalariats. Els mitjans de comunicació han hagut de fer una reflexió profundíssima, i l'han fet tard, sobre la imparcialitat i la neutralitat informativa. Tots, eh? Aquí no se salva

ALBERT SALAMÉ

ningú. Jo quan poso una ràdio privada ja sé de qui són, però quan poso una ràdio pública, espero que siguin imparcials fins i tot amb el Barça. I no m'he trobat pas això, i com a ciutadana em dol. Jo no faig servir l'aula d'una universitat pública per fer cap míting particular. I si faig això, faig un mal ús de l'aula i crec que els periodistes en deontologia professional, no heu tingut bons mestres. Perquè com que tots érem demòcrates...

—Hi ha professionals que assumim que la neutralitat no és possible, però sí l'honestedat de situar les nostres coordenades.

—D'acord. D'acord. En això estaria d'acord, a presentar les teves consignes. Però no oblidar mai que tu ets el missatger, no pas el missatge. I aquí també tenim una altra qüestió. Jo, a la universitat, presento les meves consignes. Jo tinc la meua filia per Immanuel Kant, però tinc l'obligació i l'ètica professional d'explicar tan bé o millor Aristòtil i Sant Tomàs d'Aquino. Jo sóc conscient d'una certa responsabilitat institucional i crec que els polítics i els periodistes també

haurien de tenir aquesta consciència. És una qüestió molt interessant i molt difícil. Hem de donar llarga vida a un país i a una institució, no pas a un partit polític. I de vegades, les dinàmiques de partit han fet molt de mal. Jo crec que un tema que no ha sortit a la campanya és que els partits polítics són empreses d'ocupació. I han de vetllar per col·locar els seus. Empreses d'ocupació d'alt nivell. Col·locar-se als consells d'administració i col·locar la seva gent per fidelitat, independentment de la seva capacitat o moral. I aquest és un tema molt greu. Hi ha candidats que han sortit de la universitat i han anat directament a la política i no saben què és treballar.

—Heu vist els debats electorals a Espanya? Què us han semblat?

—La pitjor cosa que he trobat són els partits totalment caducs i obsolets que hi ha darrere de tots ells. Malgrat que són joves, i ja s'han regenerat, els partits pesen molt i el passat pesa massa. En aquest sentit, m'hauria agradat que entonessin el *mea culpa* i que diguessin que entenen per què hi ha tants indecisos. Hi ha un veritable

desig d'esmena. He vist pocs canvis en aquest sentit, malgrat el relleu generacional. Em preocupa moltíssim la manca de reflexió sobre el vot en blanc, i jo crec que el vot en blanc serà molt simbòlic. No és la persona que passa de la política o que creu que la política no és important. Molts indecisos estan preocupats de ser indecisos. El vot en blanc ens diu que els votants no es troben ni en bones mans ni en bons caps. El cas de Catalunya és molt important, efectivament, perquè s'han vulnerat molts drets que consideràvem consolidats en una democràcia, perquè hi ha persones a la presó, perquè es fan mítings des de la presó, i hi ha la necessitat de posar sobre la taula la política territorial perquè fa aigües per tot arreu. Jo sí que entenc que la qüestió de la independència i el dret de decidir siguin prioritaris. Crida molt l'atenció el retorn de la por. A mi no m'agraden les eleccions en què votem perquè un monstre Leviatan no aparegui de nou, perquè llavors guanya el Leviatan i dónes vots a aquesta gent.

—S'han viscut episodis violents. La setmana passada, a la Universitat Autònoma, amb la candidata del Partit Popular, i a Andalusia, amb la imatge de Puigdemont. Creieu que és una campanya amb més violència?

—En general, he vist més tacte que altres vegades, però no sé si és que jo ho he volgut veure així. Sense excusar ningú, perquè la violència en línies generals és difícilment legítima, però de vegades és una resposta a una manca de reconeixement. El cas de Puigdemont jo el deixaria a part. M'agradaria saber qui van cremar els anys anteriors. Perquè les festes populars, com les falles valencianes, i jo sóc d'Alacant i ho conec bé, són així. Estic convençuda que si això ho haguessin fet al candidat de Vox, ningú s'hauria esquinçat les vestidures, perquè és l'enemic públic número u. En canvi, en el cas de la Universitat Autònoma, sí que em sembla que hi havia un desig de molestar. Si comencen la teva campanya allà és perquè busques això, un enfrontament. Els estudiants li haurien fet més violència si no li haguessin fet cas. I els mitjans també van ser poc intel·ligents, perquè vosaltres, els periodistes, sabeu que el succés no és notícia si no el convertiu en notícia. Molestar en un espai on no s'és benvingut és anar a provocar. És cert que hi ha hagut episodis de violència, però és que anem buscant-la, també...

—Canviant de tema, però seguint amb l'ètica. Darrerament, us he sentit parlar de l'ètica vinculada a les relacions

personals i a l'amor. En aquest sentit, anem millor?

—M'agrada molt la revolució feminista que tots els gèneres fan, perquè no crec només en el gènere binari. Per tant, crec que els joves fan coses molt bones pel que fa a desconstruir prejudicis sexuals i de gènere. En aquest sentit, m'agrada aquest alliberament. Ens topem amb una gran màquina que ho traspua tot i que fa que aquí l'ètica sigui molt necessària. Els humans som mamífers i això podem negar-ho més o menys, però som animals socials i no estem fets per viure a la intempèrie del contacte humà. Les persones que pertanyen a ordes religiosos es retiraven del món, però de dos en dos. Els ermitans acabaven essent persones que tenien una relació amb déu, però no era mai una solitud total. Per tant, els humans ens necessitem.

—Hi ha una crisi del model de parella tradicional?

—L'anomenada crisi de la parella obeeix a moltes raons, una d'aquestes, la longevitat. La vida es fa molt més llarga. Però també la independència econòmica i existencial de la dona. Per tant, tot això és bo que es replantegi. Les relacions de parella costa un temps de construir-les.

—Una part d'aquest canvi ve de l'emanipació de la dona?

—Les dones hem fet un procés de desconstrucció força bo, tot i que no del tot reeixit, perquè ens carreguem encara massa les cures. Les dones entre 45 i 60 anys estan polimedicades per un excés de responsabilitat, continuen treballant i continuen essent mares perquè han arribat tard a la maternitat, i alhora cuiden les mares. Les seves mares tenen Alzheimer si són molt longeves i les filles potser es fan càrrec d'un divorci, al mateix temps. Però també té molt a veure amb el fet que els homes encara no han desconstruït la seva masculinitat, perquè encara no s'han trobat. Molts d'ells, pobres, es troben molt sols a l'hora de voler reconstruir la seva masculinitat sense que se'ls titlli de poc virils. L'amor de parella s'ha tornat molt més complex perquè és més lliure, i això és bo.

ALBERT SALAMÉ

—Com dèieu abans amb la qüestió política, la complexitat i el conflicte de vegades són símptoma de més llibertat?

—Exacte. Jo crec que les relacions es fan més autèntiques, també. És veritat que hi ha més crisis, més trencaments de parella, sí. Però hi ha més autenticitat. Igual que la relació de pares i fills, jo diria que és molt millor. Abans, els pares també tenien una relació d'amor incondicional amb els seus fills, això sense dubte, però la relació de confiança no era la mateixa. Ara és molt més gran, en general. Parlo de mi com a mare, però també pel que fa a les relacions properes de persones que tinc a la vora, com tracten els seus fills, els seus nebots...

—Es parla de desconstruir la monogàmia, de 'poliamor'. Què n'opineu?

—Sí que és veritat que l'amor-gratuitat, l'amor-donació, ara és més complicat. Això de pensar que si et dones, et donaran, no sempre és cert. Hi pot haver persones que donen i no se senten correspostes. Jo crec que hi ha més egoisme i menys capacitat de donar per amor. Jo ho veig sobretot en les noves generacions. Quan la gent diu: 'L'he blocat'. Em fa gràcia aquesta paraula. 'L'he blocat'. Una persona amb qui he tingut una relació sentimental o ho és tot, o no és res.

—Les noves tecnologies també canvien les regles de joc. Perquè estàs condemnat a seguir en contacte amb aquella persona per les xarxes una vegada la relació s'ha acabat.

—La forma de violència més gran és la indiferència. Jo crec que ha d'haver-hi una cura, després d'una relació d'enamorament. No pot ser que em siguis indiferent. En aquest sentit, crec que ens cal molta educació sentimental i, aquí, ni la literatura ni les sèries d'èxit no han fet cap revolució. Han creat estereotips. Els guionistes saben quins són els ingredients per a fer una pel·lícula d'èxit. Ara toca a les dones ser les heroïnes, però reproduïen el mateix model masculí. Esquemes de dona potent, dominant, llesta...

—El model de l'amor romàntic, com a model d'amor ideal, també fa mal?

—Jo crec que l'amor és el nucli de la felicitat, de la vida bona i la vida justa, però se n'ha d'aprendre. És un aprenentatge que porta tota una vida. Crec que podríem ajudar una mica més els joves a evitar-los determinades males lliçons, de sacrifici mal entès. Per exemple, jo opino que cal tractar els maltractadors. No els exculpo, però ells obeeixen a uns estereotips o a uns cànons que han matat literalment, perquè som mamífers. I sense oblidar que estem condemnats als prejudicis de l'època. I que bo que un jove em digui a mi: mira, això és un prejudici. La meua filla em fa veure molts tics masclistes que tinc. Jo em considero una persona que m'agrada adonar-me dels tics masclistes que tinc i no m'ofenc quan m'ho diuen. Jo crec que els grans relats religiosos i espirituals la van encertar i això valdria la pena conservar-ho. Un món on no hi ha raons per a estimar és un món miserable. I l'amor en totes les seves moltíssimes formes. L'amor als animals, l'amor a la natura, l'amor a les persones. Crec que l'amor que tens a les persones comença per aquells que tens més a prop. Això de 'la confiança fa fàstic', a mi no m'ha agradat mai, perquè vol dir que has perdut la cura d'aquella persona. El costum no t'hauria de fer perdre la cura, ni donar per descomptat que coneixes l'altra persona, perquè nosaltres anem canviant cada dia i allò que m'agradava tant doncs ara ja no m'agrada.

—Potser aquest és el secret de les parelles longeves: adonar-te que aquella persona va canviant i que no és sempre la mateixa.

—Sí, el fet que hi hagi parelles felices i longeves vol dir que són persones que s'han respectat en la seva independència i que s'han sabut trobar a pesar de les diferències. No han extirpat les seves diferències. Això obeeix a un treball de voluntat, però també a una grandíssima dimensió de sort. Importen les circumstàncies que ens envolten, com per exemple, la salut. ■

Jo crec que hi ha més egoisme i menys capacitat de donar per amor

Un món on no hi ha raons per a estimar és un món miserable

Què pensen els catalans dels seus polítics?

La dada L'analista de dades Joe Brew examina els resultats de l'enquesta del BOP per tal d'esbrinar què n'opinen, els catalans, dels seus polítics

Els candidats al 28-A per Barcelona Cayetana Álvarez de Toledo (PP), Laura Borràs (JxCat), Jaume Asens (ECP), Gabriel Rufián (ERC), Meritxell Batet (PSC) i Inés Arrimadas (Cs), abans del debat a TV3. ACN

JOE BREW

Què pensen els catalans dels seus polítics? Per qui se senten representats? Com valoren 'els seus'? Com valoren els polítics 'adversaris'? Fins a quin punt influeix el partit o la ideologia política en l'aprovació dels polítics?

Mètodes

Per a aquesta anàlisi, fem servir les dades del Baròmetre d'Opinió Política (BOP)

del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO). És, sense dubte, la millor font de dades polítiques en l'àmbit català, no tan sols perquè es fa presencialment (la majoria de les enquestes contractades pels diaris es fan per telèfon, cosa que implica un biaix important en la mostra), sinó també perquè es publiquen totes les dades 'en brut' (o sigui, les microdades). Aquesta transparència fa que els resultats siguin més fiables i també analitzables. Les dades i els detalls tècnics de la recollida són **aquí**.

Analitzem els resultats de l'enquesta del BOP, primera ronda del 2019. Consisteix en una mostra sistemàtica de 1.500 ciutadans, amb les dades recollides al març (publicades a l'abril).

Resultats Reconeixement

Comencem pel reconeixement. El gràfic número 1 mostra quin percentatge de ciutadans sap qui és cada polític.

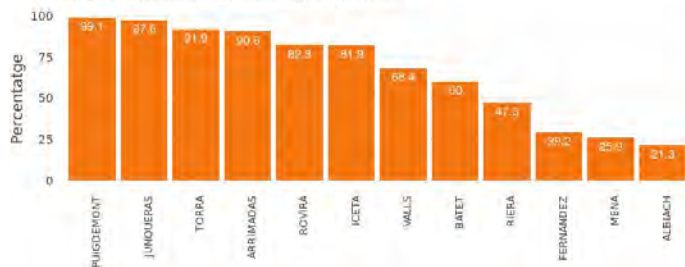
Carles Puigdemont i Oriol Junqueras són els més coneguts –pràcticament tots

Analitzem els resultats de l'enquesta del BOP, primera ronda del 2019

Reconeixement de polítics catalans

Em podria dir, per a cadascun d'ells, si els coneix?

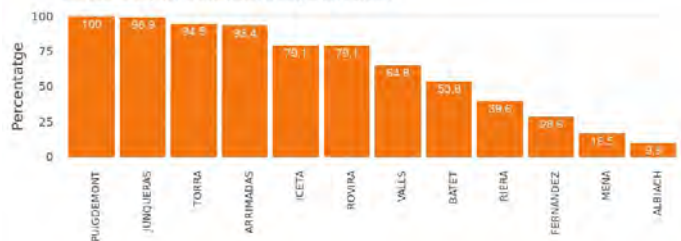

1

Mostra: 1500 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola.
Dades del Baròmetre d'Opinió Política, 2019, 1a onada (treball de camp: març 2019).
Gràfic: Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Reconeixement de polítics catalans
(Només entre votants de C's)

Em podria dir, per a cadascun d'ells, si els coneix?

2

Mostra: 91 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola.
Dades del Baròmetre d'Opinió Política, 2019, 1a onada (treball de camp: març 2019).
Gràfic: Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Carles Puigdemont i Oriol Junqueras són els més coneguts –pràcticament tots els enquestats saben qui són

els enquestats saben qui són. Nou de cada deu també saben qui són Quim Torra i Inés Arrimadas.

Reconeixement per partit

Podem examinar també el coneixement de polítics agrupant els enquestats per partits.

Ciutadans

El gràfic número 2 mostra el coneixement que tenen, dels polítics catalans, els votants de Ciutadans. Coneixen més Puigdemont (100%), Junqueras (98,9%) i Torra (94,5%) que no pas la cap de llista del seu partit, Inés Arrimadas (93,4%). Menys de dos de cada tres votants de Ciutadans saben qui és Manuel Valls (el seu candidat no oficial a la batllia de Barcelona).

Catalunya en Comú-Podem

El gràfic número 3 mostra el coneixement que tenen, dels polítics catalans, els votants de Podem. Com en el cas de

Ciutadans, la gran majoria coneix els principals dirigents independentistes. Però menys de la meitat dels votants de Podem sap qui són els polítics del seu partit (Jéssica Albiach i l'aliat Joan Mena).

La CUP

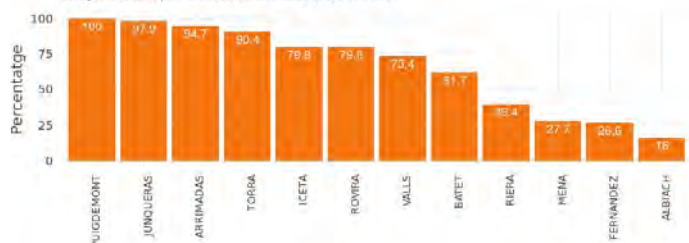
El gràfic número 4 mostra el coneixement que tenen, dels polítics catalans, els votants de la CUP. Com els altres partits, saben qui són els principals dirigents sobiranistes, i també Inés Arrimadas. Però, a diferència de Podem, la majoria de votants de la CUP sí que sap qui és el seu principal representant al parlament (Carles Riera).

ERC

El gràfic número 5 mostra el coneixement que tenen, dels polítics catalans, els votants d'Esquerra Republicana. Tots saben qui és el seu dirigent (Junqueras) i qui és Puigdemont, i la gran majoria (93,1%) també coneix Marta Rovira.

Reconeixement de polítics catalans
(Només entre votants de CECF)

Em podria dir, per a cadascun d'ells, si els coneix?

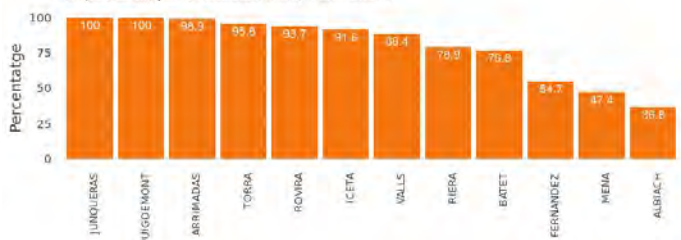

3

Mostra: 94 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola.
Dades del Baròmetre d'Opinió Política, 2019, 1a onada (treball de camp: març 2019).
Gràfic: Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Reconeixement de polítics catalans
(Només entre votants de la CUP)

Em podria dir, per a cadascun d'ells, si els coneix?

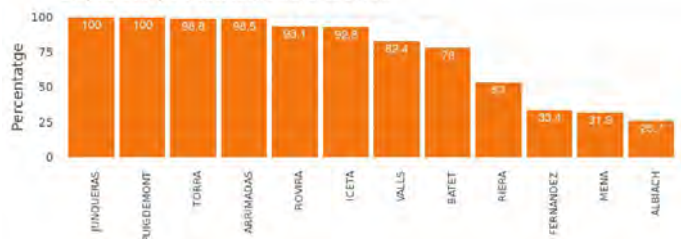

4

Mostra: 95 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola.
Dades del Baròmetre d'Opinió Política, 2019, 1a onada (treball de camp: març 2019).
Gràfic: Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Reconeixement de polítics catalans
(Només entre votants d'ERC)

Em podria dir, per a cadascun d'ells, si els coneix?

5

Mostra: 404 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola.
Dades del Baròmetre d'Opinió Política, 2019, 1a onada (treball de camp: març 2019).
Gràfic: Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Junts per Catalunya

El gràfic número 6 mostra el coneixement que tenen, dels polítics catalans, els votants de Junts per Catalunya. Tots saben qui és Puigdemont, i pràcticament tots saben qui és Quim Torra. Però només una minoria sap qui són els representants del PP (Alejandro Fernández) i de Podem/EUiA.

PPC

El gràfic número 7 mostra el coneixement que tenen, dels polítics catalans, els votants del Partit Popular. N'hi ha pocs (només 18 dels 1.500 enquestats) i, per tant, la mostra és poc 'generalitzable'. Però en aquesta petita mostra de divuit votants del PP, només un (5,6%) sap qui és Alejandro Fernández (el principal representant del seu partit al parlament). Tots, però, saben qui és Puigdemont.

PSC

El gràfic número 8 mostra el coneixement que tenen, dels polítics catalans, els votants socialistes. Segueixen, més o menys, el mateix patró que els altres partits (alt reconeixement de Puigdemont i Junqueras, baix de Fernández, Mena, Albiach, etc.). La cosa que sorprèn és el coneixement relativament baix del seu primer secretari, Miquel Iceta (84,9%) i de Meritxell Batet, ministra del govern de Pedro Sánchez (55,8%).

Valoració

Més interessant que el coneixement que tenen els enquestats d'un polític (si saben qui és) és la valoració que en fan. Som-hi.

El gràfic número 9 mostra la valoració mitjana dels

polítics per tots els enquestats. En general, els polítics d'esquerres són ben valorats, i els de dretes, mal valorats. Els polítics més ben valorats són a la presó i a l'exili (Oriol Junqueras i Marta Rovira, respectivament).

Valoració per ideologia política de l'enquestat

La valoració mitjana amaga un factor important: la ideologia de l'enquestat. Com veiem en el gràfic número 10, la valoració de cada polític varia força segons la ideologia política de l'enquestat.

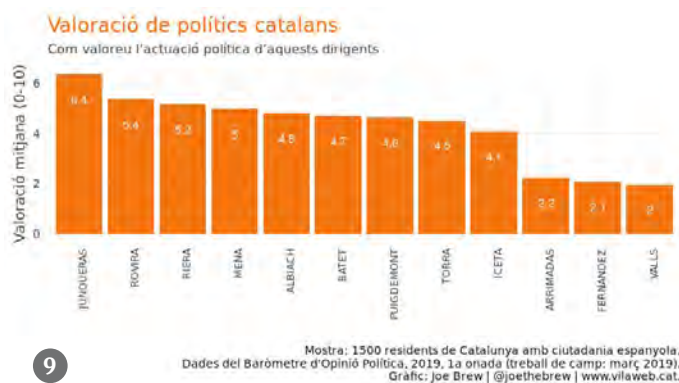
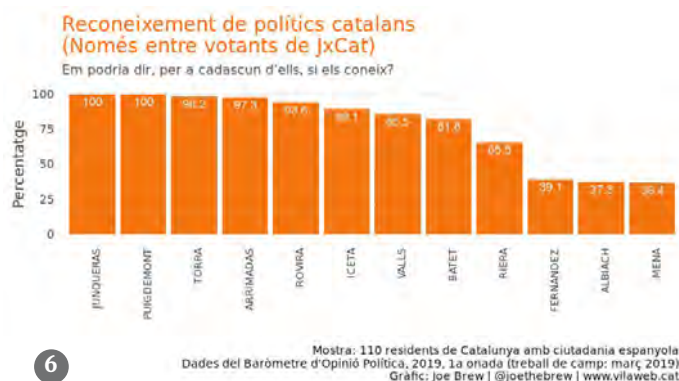
Els votants de dretes valoren molt més positivament Fernández, Arrimadas i Valls que no pas els votants d'esquerres. Els votants d'esquerres valoren molt millor Albiach, Batet, Junqueras, Mena, Puigdemont, Riera, Rovira i Torra. Iceta rep una valoració similar dels votants d'esquerres i de dretes.

La bretxa entre les valoracions dels votants d'esquerres i de dretes és més gran per a Inés Arrimadas. Els votants de dretes li posen una valoració molt alta (5,7), mentre que els d'esquerres li posen una valoració molt baixa (1,3). És una bretxa curiosa, si tenim en compte que el seu partit aspira a ser 'centrista'.

També és curiós que els dos polítics del partit catalanista 'de dretes' (el PDECat: Quim Torra i Carles Puigdemont) són més ben valorats pels votants d'esquerres que no pas els de dretes.

Valoració de polítics per l'independentisme de l'enquestat

Observem ara la valoració que es fa dels polítics substituïnt

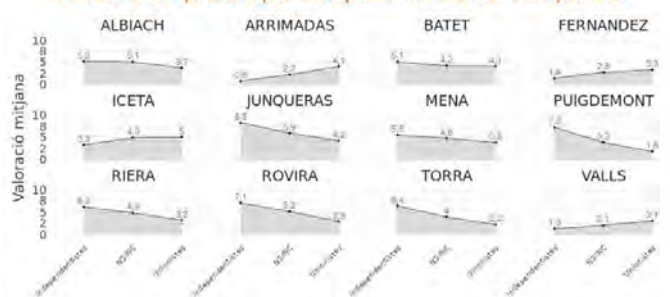
Valoració de polítics per ideologia de l'enquestat

Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. Mostra: 1500 residents de CAT amb ciutadania ESR.
Idèntica: escala 0-10 (esquerra-dreta). 0-3: Esquerra; 4-6: Centre; 7-10: Dreta. Gràfic de Joe Brew | @joetbrew.

10

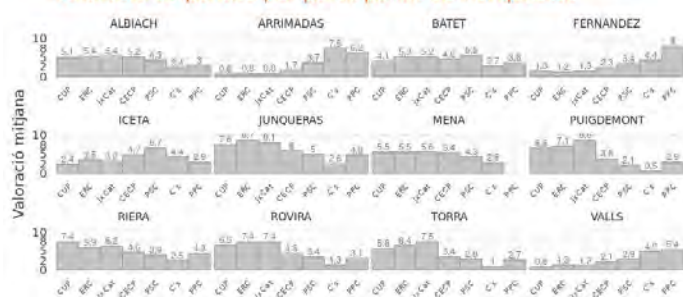
Valoració de polítics per independentisme de l'enquestat

11 Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. Mostra: 1500 residents de CAT amb ciutadania ESR.
Gràfic de Joe Brew | @joethebrew.

11

Valoració de polítics per partit polític de l'enquestat

Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. Mostra: 1500 residents de CAT amb ciutadania ESP.
Gràfic de Joe Brew | @joethewbrew.

12

Valoració de polítics per llengua de l'enquestat

13 Dades del Baròmetre d'Opinió Política, març 2019. Mostra: 1500 residents de CAT amb ciutadania ESP. Gràfic de Joe Brew i @joetbrew.

13

la ideologia esquerra-dreta
per l'independentisme. (Grà-
fic número 11)

El patró és el mateix. Però hi ha dues coses que sorprenden. Primera, Oriol Junqueras rep una valoració força alta, fins i tot, dels unionistes (4,2), el doble de la puntuació que aquest bloc posa a Quim Torra i Carles Puigdemont. Segona, els independentistes valoren de manera força positiva Jéssica Albiach i Joan Mena (encara que no siguin independentistes).

Valoració de polítics per partit polític de l'enquestat

Ara mirem la valoració dels polítics segons el partit dels enquestats.

En el gràfic número 12, cal destacar tres coses. Primera, Manuel Valls (socialista a França, aliat amb Ciutadans a Catalunya) és valorat millor pels votants del PP que qualsevol altre partit. Segona, Inés Arrimadas rep una valoració altíssima dels votants del PP (més alta, per exemple, que la valoració mitjana que els socialistes fan a Meritxell Batet). Tercera, els únics que reben valoracions molt altes (7+) de membres d'altres partits són Junqueras, Puigdemont i Rovira (el primer és a la presó i els altres dos a l'exili).

Valoració de polítics per llengua de l'enquestat

La llengua considerada 'pròpia' també influeix en la valoració dels polítics. (Gràfic número 13)

En general, els polítics que parlen més en català reben valoracions altes dels catalanoparlants; i els qui parlen més en castellà reben va-

Les dades demostren que els polítics de dretes són els qui reben les pitjors valoracions dels votants de 'l'altra banda'

loracions altes dels castellanoparlants. L'excepció és Miquel Iceta, que parla més sovint en català però rep una valoració baixa per part dels parlants del català.

Conclusió i reflexió personal

En general, els catalans valoren de manera força negativa els seus polítics. Dels dotze principals polítics, només quatre són 'aprovats' pels votants; els altres vuit 'suspensen'.

En la política catalana, s'acusa freqüentment l'adversari polític de 'representar només la meitat de Catalunya'. Irònicament, aquesta acusació ve més sovint dels polítics que reben valoracions més baixes de 'l'altra meitat'. Les dades demostren que els polítics de dretes (Arrimadas, Fernández i Valls) són els qui reben les pitjors valoracions dels votants de 'l'altra banda' (d'esquerrers). I els polítics unionistes reben pitjors valoracions dels independentistes que no pas les que reben els polítics independentistes dels votants unionistes. És a dir, cap polític és 'transversal' en els eixos llengua, ideologia i independentisme, però els 'menys' transversals són els qui, de manera més freqüent, acusen els altres de no ser-ho.

L'independentisme, a la conquesta de les cambres de comerç catalanes

L'Aravot S'hi fan eleccions entre el 2 i el 8 de maig, després de nou anys sense cap renovació

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

El 2 de maig, comencen les eleccions a les cambres de comerç de Catalunya, entitats públiques i actors clau de l'economia. Malgrat ser esmentades habitualment als mitjans, la gran majoria de la població –fins i tot, els mateixos membres que en formen part– desconeixen el seu funcionament i quines atribucions tenen.

En total, hi ha tretze cambres a Catalunya que cobreixen tot el territori. A la majoria s'han conformat llistes unitàries de cara a les eleccions, però en quatre, inclosa la de Barcelona, hi haurà una candidatura independentista amb l'objectiu de fer de les cambres 'una eina de país'.

Un sistema desconegut i amb ombres

El cens de les cambres de comerç és de 682.000 empreses, la gran majoria concentrades en la de Barcelona. La majoria d'empreses, cooperatives de servei i autònoms en formen part de manera automàtica, i sense cap cost, cosa que fa que molts membres no siguin conscients que formen part de l'organització i que hi tenen dret de vot.

El sistema electoral és peculiar. Dos terços dels vocals de la cambra, pel cap baix, són elegits entre tots els electors; un 10% és proposat per les organitzacions empresarials; i la resta són seleccionats per les empreses que fan una aportació voluntària més gran a la cambra.

Entre el 2 i el 7 de maig, tots els electors poden votar

de manera telemàtica els vocals de cada cambra, i el dia 8 es pot votar de manera presencial. La introducció del vot electrònic ha estat una de les grans novetats, i pot facilitar la participació i promoure-la. Els vots es divideixen en diferents categories –indústria química, comerç, hostaleria i construcció–, que trien els representants respectius.

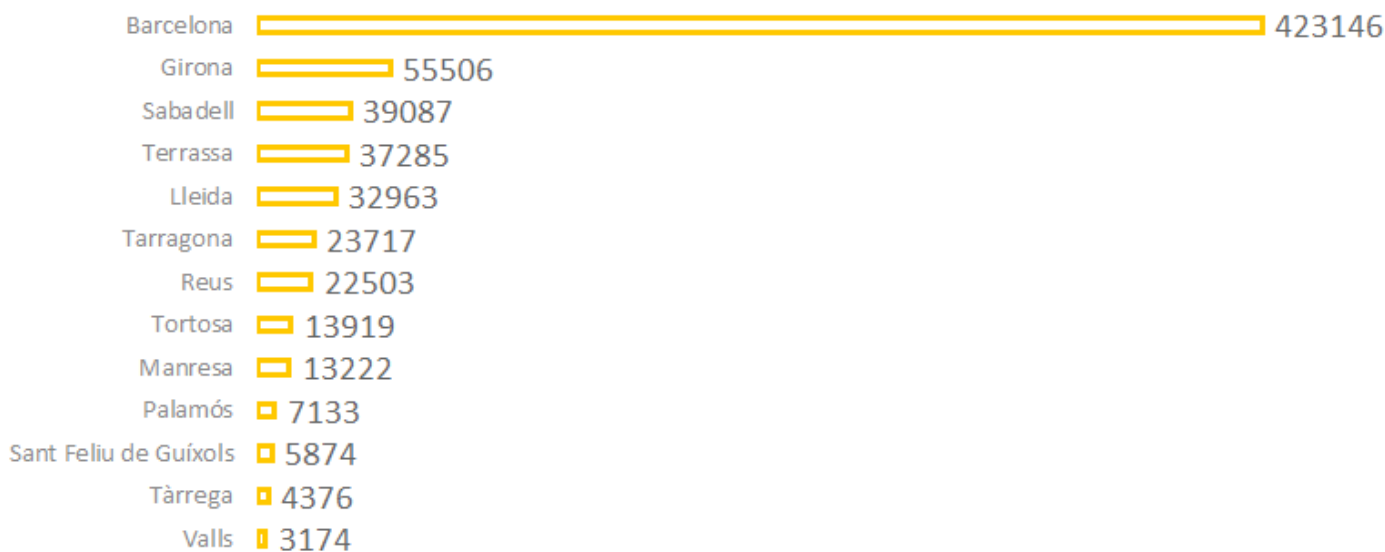
Per exemple, el ple de la Cambra de Barcelona és format per seixanta membres, dels quals sis són a proposta de les patronals (PIMEC i Foment/Fepime) i catorze són elegits per grans empreses que aporten, com a mínim, 75.000 euros anuals. Entre més, hi ha Abertis, Banc Sabadell, Banco Mediolanum, Indra, Deloitte, Damm i el RACC.

En les darreres eleccions, les del 2010, el Cercle Català de Negocis ja denunciava que hi havia un entramat que defensava 'clarament els interessos de les grans empreses, i no els de les PIMES'. La renovació dels càrrecs s'ha mantingut allunyada dels focus mediàtics i sense cap mena de publicitat, cosa que ha beneficiat les grans empreses. El 2010, només hi van participar 7.195 membres (l'1,8% del cens). A més, el vot per correu, que representava el 91% del vot, va ser anul·lat per les pràctiques tèrboles comeses: més de tres quartes parts dels vots es van enviar en dos dies i des de tres úniques adreces. Finalment, només van comptar els 801 vots presencials.

Això comporta que la petita empresa representi un 93,8% del teixit empresarial català i només ocupi el 8,9% dels vocals. A Barcelona –la cam-

Conferència de premsa de l'ANC de presentació de la campanya 'Tu votes, tu comptes'. ANC

Cambres de Catalunya ordenades segons el nombre de membres censats. vw

bra més gran—, trenta-tres de les seixanta candidatures electes van obtenir vint vots o menys; el vot electrònic i la campanya que hi ha poden ser revolucionaris i capgirar la situació.

Per a què serveixen les cambres de comerç?

Les cambres són institucions públiques que tenen com a objectiu defensar els interessos generals de les empreses, a més d'enfortir el teixit econòmic, fomentar l'ocupació i ajudar a la promoció internacional.

El seu caràcter representatiu fa que estiguin presents a desenes de consells, consorcis i entitats de tota mena, com ara les diverses fires, les autoritats portuàries i aeroportuàries, la Caixa, el Consorci de la Zona Franca, diverses universitats, consorcis de turisme, la comissió mixta de transferències d'administració entre Generalitat i estat espanyol, etc.

La Cambra de Barcelona té un pressupost de vora vint

En la renovació de la majoria de cambres, hi ha una llista unitària (o simplement un únic candidat), de manera que en moltes no hi ha eleccions

milions d'euros i la resta de cambres tenen també un gran pes en els respectius àmbits geogràfics. Com explica Jordi Domingo, candidat de Cambres: eines de país, les cambres estan muntades perquè les grans empreses de l'ímbex i del BOE controlin i representin en exclusiva el 'món empresarial català'.

Posteriorment, amb aquesta posició, participen en la designació de llocs clau, com ara la presidència de la Fira o del Port; a més, són la veu i la imatge de l'empresariat davant qualsevol institució nacional i internacional.

Una candidatura independentista a les cambres

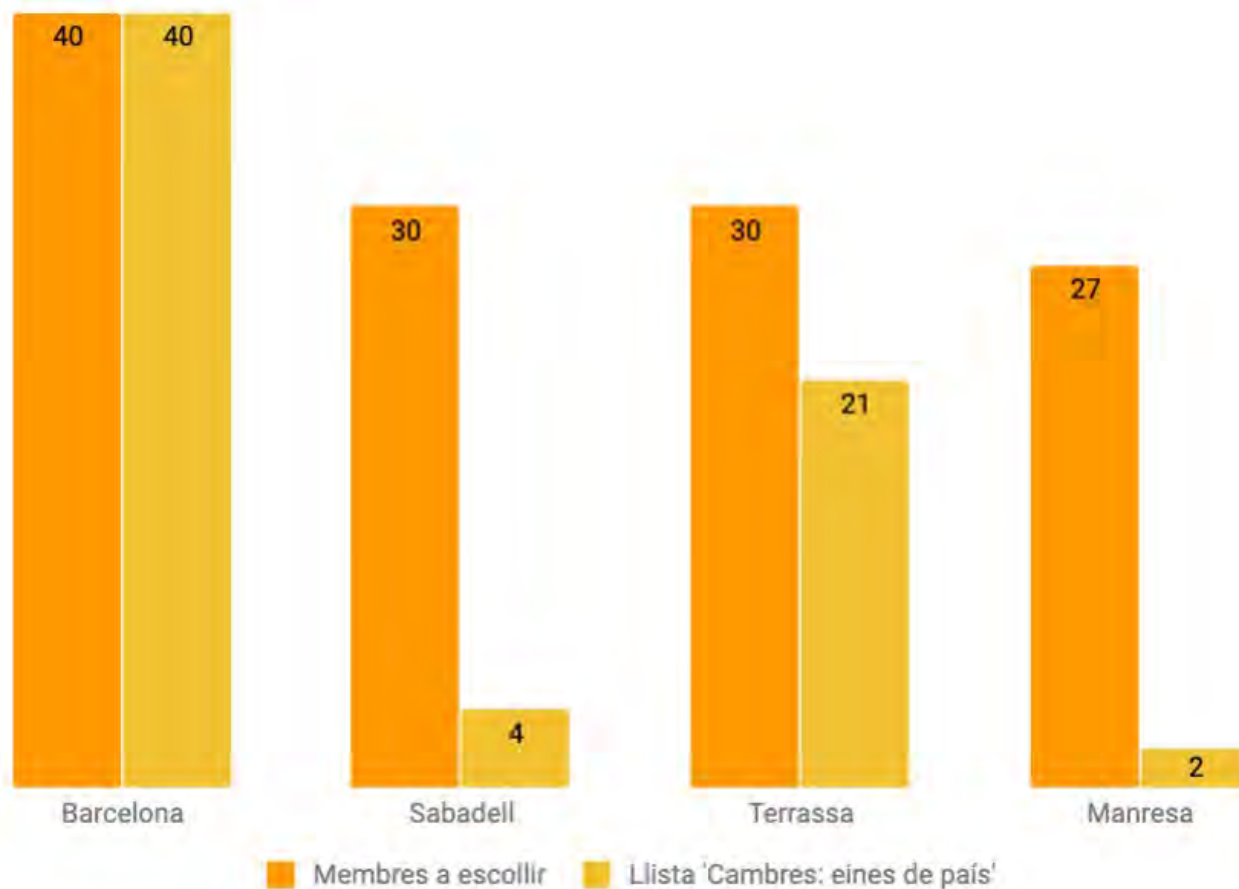
En la renovació de la majoria de cambres, hi ha una llista unitària (o simplement un únic candidat), de manera que en moltes no hi ha eleccions. En el cas dels representants votats per tots els electors, ja s'han declarat de manera directa a les cambres de Palamós, Reus, Tarragona,

Tàrraga, Tortosa i Valls. Cal recordar que en el cas de les del País Valencià i les Illes, les eleccions es van fer 'any passat'.

A les cambres de Girona, Lleida, Manresa, Terrassa, Sabadell i Sant Feliu de Guíxols, els representants es trien només en algunes categories concretes, i en la majoria, ja han estat proclamats. Per exemple, a la Cambra de Girona, només hi ha cinc llocs en disputa, i a la de Sant Feliu, un de sol. En canvi, a la de Barcelona, tots els llocs els disputaran diverses candidatures.

La candidatura Cambres: eines de país, promoguda per l'ANC, el Centre Català de Negocis, Sobirania i Justícia i la Fundació Catalunya Estat, es presenta a quatre cambres: competeix per dos vocals dels vint-i-set que hi ha en joc a Manresa, quatre a Sabadell i la majoria (21) de les de Terrassa.

Una part important dels esforços s'ha centrat en la de Barcelona, on hi ha gairebé

Membres a escollir i candidats de la llista 'Cambres: eines de país'. vw

dos terços de les empreses catalanes i és la que té un pes polític i econòmic més gran. Més enllà del Barcelonès, la cambra també comprèn les comarques del Baix Llobregat, el Garraf, l'Anoia, l'Alt Penedès, el Maresme, Osona, el Berguedà i el Vallès Oriental.

El programa té dues grans propostes. La primera, posar fi a les pràctiques oligopolístiques i les posicions dominants i d'abús de mercat de les grans corporacions. En definitiva, desvincular l'economia dels poders fàctics centralitzats (simplificats en la llotja del Bernabéu i l'Íbex 35).

La segona proposta és comprometre les cambres amb la implementació de la

República catalana i la sobirania fiscal, cosa per la qual preguntaran sobre aquesta qüestió a l'empresariat si guanyen. També tenen altres propostes, com ara redissenyar el sistema d'infraestructures català, que inclou aeroports, ports, trens, generació d'energia i comunicació.

Un dels candidats, l'empresari i membre del Secretariat Nacional de l'ANC Joan Canadell, remarca la importància d'aquestes eleccions, argumentant que tornarà a arribar un 'nou embat' unilateral i aleshores caldrà que la cambra sigui una 'veritable eina de país'. Defensa que una de les millors maneres que tenen els empresaris de

contribuir-hi és pagant els impostos a Catalunya, i en aquest aspecte la cambra serà un actor clau.

Aquesta vegada, les eleccions a la Cambra de Barcelona seran especialment disputades, ara que Miquel Valls, president d'ençà del 2002, ha renunciat a presentar-se una altra vegada. En aquesta ocasió hi ha cinc llistes: l'encapçalada per Carles Tusquets (president de la gestora Trea i del Banco Mediolanum España); la conjunta d'Enric Crous (ex-director general de Cacaolat i de la Fira de Barcelona) i José Maria Torres (fundador i president de Numintec); la de l'advocat i economista Ramon Masià;

i, finalment, dues candidatures sense un presidentiable definit, com són la de les Cambres: eines de país i la del lobby de dones 50a50, que presenten quinze directives i empresàries.

El resultat és incert, però la candidatura independentista ja ha servit per a donar espai als mitjans a aquestes institucions, fet que comporta una millor rendició de comptes, ajuda a informar la societat i revela a gran part del teixit econòmic del país que té capacitats de votar i triar els representants. L'abast de la participació, el resultat i la capacitat de capgirar el paper de les cambres es comprovarà d'aquí a uns pocs dies. ■

‘Existeixen llistes negres’: set activistes madrilenys, a judici arran de la manifestació a Madrid

Repressió Seran jutjats per presumptes amenaces contra integrants del col·lectiu d'extrema dreta Hogar Social Madrid

CLARA ARDÉVOL MALLOL

Set activistes madrilenys que van formar part de l'organització de la manifestació independentista a la plaça de Cibeles de Madrid del 16 de març seran jutjats per una denúncia del col·lectiu d'extrema dreta Hogar Social Madrid. Els acusen d'haver amenaçat integrants de l'agrupació durant la protesta. Els activistes, independents i també de col·lectius com Izquierda Castellana, Yesca i Coordinadora Antifascista, formaven part del servei d'ordre de la manifestació, coordinat per les entitats convocants amb l'objectiu que es desenvolupés sense problemes.

Segons que explica Elena Martínez, una de les encausades, alguns dels organitzadors van ser identificats sis vegades per agents de la policia, malgrat que no hi va haver cap incident destacat durant la mobilització. ‘Això evidencia que existeixen llistes negres de persones militants i activistes’, alerta. ‘Hi havia una molèstia molt important de sectors del règim

amb el fet que aquesta mobilització es fes i tingués tant d'èxit. En un primer moment, van tractar-ho amb silenci, però després van provar d'assetjar militants de Madrid que defensem el dret de decidir.’

Els activistes defensen que l'única cosa que va passar aquella tarda és que diversos organitzadors van veure membres del grup ultra a la zona de la manifestació amb uns globus amb banderes d'Espanya i càmeres de vídeo. Les persones del servei d'ordre van alertar-los que no permetrien que provoquessin cap aldarull. No obstant això, Martínez explica que l'expedient que ella mateixa ha pogut consultar al jutjat com a citada recull una versió ben diferent: hi diu que els activistes antifeixistes van amenaçar els integrants d'Hogar Social amb insults com ara ‘porcs’ i amenaces com ara ‘us arrencarem el cap’. ‘Hi ha moltes llacunes en el relat i cap mena de descripció. L'única cosa que diuen és que dúiem roba negra. Com tots els mitjans van recollir, tots els membres del servei d'ordre anaven de negre amb un braçallet groc.’ I continua: ‘Abans de la llei mordassa,

Manifestació a Madrid, el 16 de març. ALBERT SALAMÉ

quan hi havia una manifestació legalment convocada en temps i forma, qui era multat era qui convocava la contra-manifestació. En aquest cas, diversos membres d'Hogar Social Madrid van venir amb intenció de provocar, reben-tar o generar algun tipus d'incident.'

Els encausats diuen que els tres individus d'Hogar Social que es presenten com a presumptes víctimes de les amenaces no havien denunciat pas, en un primer moment. 'No han posat cap mena de denúncia. Ha estat la Brigada Provincial de Madrid, un cos especial que treballa amb grups que anomenen d'extrema esquerra i extrema dreta, els qui van cridar Hogar Social Madrid a les seves dependències a declarar.' Concretament, Mar-

tínez fa referència a Melisa Domínguez, la cara visible del col·lectiu d'extrema dreta, que ja ha protagonitzat altres polèmiques similars. 'El relat el construeixen amb la policia, que va dient què ha passat, i ella només contesta "sí", "sí", "sí". Per exemple: "Estàveu tranquil·lament passejant pel Prado?" "Sí." "Se us van acostar set persones amb aspecte antifeixista i independentista i us van cridar violentament?" "Sí." Quina denúncia més estranya, aquesta en què és la policia qui t'explica què ha passat.'

A més del judici, Martí-nez també ha de fer front a una multa, posada amb la llei mordassa, cosa que diu que no és coherent amb el relat: 'M'inclouen dins del judici per estar entre les persones que suposadament amenaça-

L'activista considera que, com que era una de les cares visibles de la manifestació –convocant, va fer de portaveu els dies previs i va intervenir en l'acte de tancament–, han volgut donar-li 'un doble premi'

ven els membres d'Hogar Social, però, alhora, em diuen que no, que vaig aparèixer de sobte cridant com una boja i intentant impedir l'actuació policíaca.' L'activista considera que, com que era una de les cares visibles de la manifestació –convocant, va fer de portaveu els dies previs i va intervenir en l'acte de tancament–, han volgut donar-li 'un doble premi'.

Hogar Social, la impunitat dels 'okupes' d'extrema dreta

'La brigada d'informació, al seu informe, defineix Hogar Social Madrid com una associació cultural i veïnal, i diu que som nosaltres que hem construït el relat fals que són d'extrema dreta', comenta Martínez. Però no hi ha gaires dubtes de la ideologia que de-

Manifestació a Madrid, el 16 de març. ALBERT SALAMÉ

Els activistes, que seran jutjats el 21 de maig als tribunals ordinaris de la plaça de Castella, es mostren preocupats per la possibilitat que finalment els pugui imputar càrrecs més greus

fensa aquest col·lectiu, sorgit el 2014 al barri madrileny de Tetuán. Han fet accions com ara repartir aliments 'només per a espanyols' i llançar bengales contra una mesquita després dels atemptats de Brussel·les. Imiten les maneres de fer dels moviments socials d'esquerres, ocupant edificis de la ciutat i acudint a desnonaments, però remarcant que les seves accions són 'només per a espanyols'.

Martínez denuncia una 'connivència explícita, organitzada i reincident entre l'extrema dreta i els cossos de seguretat de l'estat', especialment pel que fa al paper d'aquest col·lectiu: 'La brigada d'informació va cridar Melisa Domínguez a les seves dependències per a declarar i, d'acord amb això, organitzar una denúncia per actuar d'ofici i enviar-nos a judici. I el nostre no és l'únic cas que ha anat d'aquesta manera.' Jorge Jiménez, un activista madrileny condemnat a presó arran de l'intent d'aturar un desnonament, també ho defensava en una **entrevista a VilaWeb**: 'La connivència amb la policia és força evident. Fa dos anys, quan eren en el seu màxim apogeu, denúncia que posaven, detenció que es feia. Sense passar cap mena de filtre. Donaven un nom o passaven una foto-

grafia a la brigada d'informació i la policia detenia qui ells assenyalaven. Les causes sempre acabaven arxivades, però era força curiós.' Martínez recorda que Hogar Social va ocupar un edifici a la plaça de Colón de Madrid, davant la seu del Ministeri d'Interior espanyol, i que van ajornar-ne el desallotjament dues vegades: 'A quin centre social li permeten fer això en plena plaça de Colón?'

Tercer cas relacionat amb concentracions de suport a Catalunya

No és la primera vegada que activistes madrilenys que han defensat el dret d'autodeterminació de Catalunya han estat encausats. També és el cas dels sis joves acusats d'haver agredit dues persones d'un grup ultra durant la manifestació de suport a Catalunya el Primer d'Octubre. Els demanen tres anys i mig de presó per un delictes de desordres i lesions amb agreujants (odi ideològic i intimidació).

I encara hi ha un altre encausat per la concentració de suport a Catalunya convocada a Madrid el 20-S. És el fotoperiodista Juan Carlos Mohr, sancionat amb una multa de 2.000€, segons la policia, per 'haver saltat la línia policíaca de seguretat, faltar el respecte dels agents

i desobeir les seves ordres per identificar-se'. Acusen el fotoperiodista d'haver infringit l'article 36.6 de la llei mordassa. Elena Martínez també és acusada d'haver vulnerat aquest article, malgrat que encara no sap la xifra concreta de la multa. 'Una vegada pot ser casualitat, dues comença a ser sospitosos, però quan són tres o quatre veiem que hi ha un patró d'assetjament', considera. 'Aquesta mobilització li va fer molt de mal, al règim, perquè fa miques el relat que tenen sobre Madrid i l'enfrontament entre pobles. Volien la segona part del partit.'

Els activistes, que seran jutjats el 21 de maig als tribunals ordinaris de la plaça de Castella, es mostren preocupats per la possibilitat que finalment els pugui imputar càrrecs més greus, malgrat que el delictes d'amenaques ja pot arribar a implicar presó: 'Se'ns pot jutjar per un delictes contra drets fonamentals amb agreujant de delictes d'odi. La policia ho ha traslladat a la fiscalia i no sabem si quedarà en res o prosperarà', conclou Martínez. Per fer front al cost del procés judicial, han obert el compte ES78 2100 2124 6101 0041 3024 i fan una crida a fer-hi aportacions solidàries. ■

Joanjo Garcia, una nova manera d'escriure

Joanjo Garcia. CLARA
BERENGUER

SEBASTIÀ BENNASAR

Intentem descobrir algunes claus literàries de l'escriptor que ha revolucionat el panorama literari valencià d'aquests darrers cinc anys

Tu pensa que el dilluns no es pot presentar cap llibre a València, és un mal dia. Per què? Coi, perquè és el dia que Joanjo Garcia munta el seu Trivial. Sembla que baixes de l'horta, xiquet.' Juli Alandes és el primer que em parla d'un aplec de gent a Benimaclet per a jugar a

un Trivial en què qui inventa les preguntes, cada dilluns, és l'escriptor Joanjo Garcia (València, 1977). La història ve de lluny. Quan estudiava a Barcelona, va trobar un joc, li va agradar i va traslladar-ne l'organització a València. "Tothom em demana per això, sóc més conegut per "Joanjo el del Trivial" que no pas per

"Joanjo l'escriptor". Us ho explique: hi participen més de cent persones cada dilluns, però n'hi han arribat a passar milers. Es fa en català i hi ha gent d'un arc ideològic prou ample. S'hi forma un ambient molt bonic i sí, hi ha molta gent que no sap que sóc escriptor.'

Però resulta que Joanjo del Trivial és Joanjo Garcia, l'escriptor que ha revolucionat el panorama literari del País Valencià aquests darrers cinc anys. Va debutar el 2013 amb *Quan caminàrem la nit* (Bro-

mera), amb què va guanyar el premi Enric Valor de novel·la i on s'endinsava en el món de la transició i del cop d'estat de Tejero. Garcia ha publicat la major part de la seva obra a Bromera i a Sembra Llibres (ara hi publicarà una segona novel·la), però encara és un d'aquests escriptors amb poc predicament al nord de la Sénia.

'Sempre havia escrit, però no havia fet cap intent de fer-ho públic. En un moment de la vida, la meua prioritat era aprovar les oposicions i trobar

L'escriptor Joanjo García. N.C.

A partir del 2015, aquell xic que havia fet una primera novel·la va passar a ser un habitual del catàleg de Bromera

faena i després dedicar-me a escriure, però ben aviat vaig descobrir que la vida de professor era incompatible pràcticament amb tot i vaig deixar de banda les oposicions. Quan vaig guanyar el premi amb la primera novel·la alguna cosa dins meu deia que no feia allò que volia i vaig decidir d'apostar per mi i jugar-me-la per ser escriptor. Al teu entorn, quan fas una cosa d'aquestes, hi ha gent que et fa costat i gent que es posa les mans al cap. Si he de definir d'on vinc, et diria que vinc dels marges i m'agrada reivindicar aquesta procedència. En totes les meues novel·les hi ha personatges descol·locats que vénen de la perifèria de les ciutats i de la frontera, que se senten observadors i no participants. Són una

mica com jo, que no sóc gaire actiu als cercles literaris, que no pertanc als clubs. I no és per antipatia cap a la gent, és la meua naturalesa.'

A partir del 2015, aquell xic que havia fet una primera novel·la va passar a ser un habitual del catàleg de Bromera. *Aquell agost amb punt final*, *Tota la terra és de vidre* i *El temps és mentida* foren els tres títols que posaven en solfa l'escriptor i que li havien donat dos premis literaris més. *Tota la terra és de vidre* es va endur el premi Antoni Bru d'Elx, recuperat per l'associació el Tempir. Era una incursió en la novel·la negra que li va obrir les portes a nombrosos festivals del gènere. *El temps és mentida*, una atrevida exploració literària sobre la passivitat davant la violència

masclista, li féu guanyar el premi ciutat d'Alzira, un dels guardons més cobejats del País Valencià.

'La culpa que jo escriga la té Borges, que és una figura contradictòria des del vessant polític, i també Philip Roth, que és un escriptor brutal. Tot i això, no em considere un gran lector. Sempre he estat un poquet figaflor, amb una formació desaparellada, i potser això em condiciona a l'hora d'entrar en els grans debats del país. Crec que les meues novel·les són molt properes i generacionals i no sé si això les perjudica. Parle d'històries que conec, i de la ciutat, de València i de Barcelona.'

Garcia té una teoria interessant, la de la unidireccionalitat. Creu que hi ha una consciència molt forta de la presència valenciana i illenca a Barcelona i que en canvi no es parla dels catalans que hi ha a València.

Arribarà el dematí, del 2016, va ser la seva cinquena novel·la, també publicada per Bromera. És ambientada en el procés independentista. Volia ser un intent de l'editorial de conquerir mercat més enllà del País Valencià, on és l'editorial hegemònica, però no va assolir l'èxit esperat, com tampoc no l'ha aconseguit cap altre títol de ficció amb aquesta temàtica. Per contra, els assaigs han funcionat bastant millor.

La pornografia de les petites coses, editada enguany, és el primer llibre que Joanjo Garcia publica amb Sembra Llibres. Hi trobem una altra reflexió generacional: la dels homes i dones de quaranta anys que analitzen com era la seva vida fa vint anys i què en resta,

‘M’agrada escriure, és una dèria, i pense que les meues novel·les participen en debats actualíssims, però m’és més còmode participar-hi a partir d’allò que faig; no sé si en directe són tan interessants.’

d’aquells ideals. I finalment ha arribat *Heidi, Lenin i altres amics*, també el 2018, premi València Alfons el Magnànim, publicada igualment per Bromera. Ens presenta un personatge molt interessant, la Blanca, una bibliotecària grassa que s’obsedeix en la distància i mitjançant la premsa pels crims contra animals que fa el Majordom, que va deixant cadàvers en diversos solars de València.

‘Jo crec que la novel·la explica sobretot com la ciutat es dilueix en ella mateixa i es desconnecta de la història sentimental i de la ficció’, diu Garcia. ‘Hi havia molta gent –afegeix– a les borses de secundària que tenia ganes d’ensenyar i jo tenia moltes ganes d’escriure.’ Ara com ara, la collita de premis no li ha anat malament. Entre els quatre que ha guanyat ja ha arreplegat 48.000 euros. Algú podrà pensar que són força diners, però cal descomptar-ne els impostos i dividir-ho entre sis anys. Si feu les operacions, veureu que toca a menys de 570 euros el mes; això sí, fent allò que més li agrada. ‘És clar,

això t’obliga a viure també de coses que hi ha al voltant de la literatura: articles, classes d’escriptura... I a gastar poc i enganyar la fam.’

Un altre dels trets que destaca en l’obra de Garcia és que sempre hi plana la història. ‘És normal, he estudiat història. Hi és de maneres diferents, amb indagacions sobre el passat i sobre el passat recent. Sempre explique que quan tenia vint anys a la facultat la nostra obsessió era no ser traïdors. Per sort, ara ens hem fet grans i hem vist la complexitat del món.’ A *Heidi, Lenin i altres amics* hi apareix un pare obsedit pels esdeveniments de la Primera Guerra Mundial. ‘Tenia un deute amb la Primera Guerra Mundial. El feixisme naix ací, el comunisme no s’explica sense la guerra, ni el nacionalisme. La guerra ho engega tot, mobilitza milions de persones i és normal que siga l’obsessió d’un ferroviari, perquè també ens parla de com els trens fan els països. Algú ha dit que volia cosir Espanya amb els rails de l’AVE, quan tots els valencians i principatins sabem com hem de suportar

la desídia per comunicar-nos amb tren entre nosaltres per la incompetència de l’estat a l’hora de resoldre aquesta infraestructura.’

Garcia no se sap veure vi-vint a Barcelona per treure més el cap en el mercat editorial. ‘Que jo sàpiga tant Bromera com Sembla tenen un vocació marcada de ser editorials dels Països Catalans. Si visqués a Barcelona no seria més visible perquè no sóc un tipus de moltes aspiracions personals. M’agrada escriure, és una dèria, i pense que les meues novel·les participen en debats actualíssims, però m’és més còmode participar-hi a partir d’allò que faig; no sé si en directe són tan interessants.’ A Joanjo Garcia només hi ha una cosa que el molesta més que les preguntes sobre el seu Trivial: que diguin que és un escriptor prolífic. ‘Sembla que et resulta fàcil allò que fas, que ets ràpid i que la teua obra està condicionada per aquesta rapidesa. Jo hi dedique tant de temps com un altre escriptor que fa un llibre cada dos anys, perquè hi dedique el temps complet.’

De fa unes quantes hores Barcelona és la convidada d'honor de la fira del llibre de Buenos Aires. ACN

Barcelona desembarca a la fira del llibre de Buenos Aires amb incògnita

SEBASTIÀ BENNASAR

Barcelona desembarca a la fira del llibre de Buenos Aires exhibint múscul cultural

Ja és oficial. De fa unes quantes hores Barcelona és la convidada d'honor de la fira del llibre de Buenos Aires. A dos quarts d'una de la nit (dos quarts de nou del vespre, hora de l'Argentina), el pavelló barceloní ha obert les obertes i ha donat pas a una extensa programació que vol centrar-se en la importància de Barcelona en la literatura mundial. L'expedició és finançada per l'Institut Ramon Llull, l'Ajuntament de Barce-

lona, el govern d'Andorra, el govern de les Illes i el del País Valencià. Entre les activitats programades, s'hi destaquen tres exposicions, un concert de Sílvia Pérez Cruz i la presència de tres il·lustradores de prestigi internacional: Paula Bonet, Rocío Bonilla i Aina Bestard, com a ambaixadores de la potència d'aquest sector a casa nostra. Una setantena d'escriptors, intel·lectuals i periodistes completen aquest desembarcament a l'Argentina.

Com és normal, tant la llista com el programa d'activitats han suscitat no pas poques controvèrsies en el món literari, que d'ençà de la Fira de Frankfurt del 2007 no trobava cap disputa prou aferrissada per a fer renéixer els vells fantasmes de les capelletes i dels interessos editorials i periodístics. Que la convidada hagi estat per a Barcelona ha fet sentir la necessitat de mostrar el bilingüisme en què es conrea la literatura a la capital catalana. I així com a Frankfurt es va decidir salomònicament d'incloure-hi alguns autors que escriuen en castellà, aquí

s'ha optat per una nodrida representació d'escriptors en castellà i de catalans que també escriuen en castellà en algun moment (per exemple, el periodisme), o que escriuen en castellà normalment i ocasionalment fan texts en català. La llista dels convidats i el programa, els podeu trobar **ací**.

Sigui com vulgui, la presència de Barcelona a Buenos Aires és una bona oportunitat per a la literatura catalana si els nostres representants fan bé la feina. Per què? Doncs perquè l'Argentina és un mercat potencial important per als

‘Barcelona-Buenos Aires, un pont de llibres’ mostra la relació entre les dues ciutats mitjançant el món dels llibres

Barcelona desembarca a la fira del llibre de Buenos Aires per demostrar que és una capital literària mundial i una de les ciutats més importants per a la literatura castellana

escriptors i editors catalans, igual que Xile, on encara hi ha compres de llibres bastant sostingudes malgrat totes les crisis. Segons que s’ha explicat aquests darrers temps, la fira de Buenos Aires és una de les més consolidades de l’Amèrica del Sud i els tres primers dies manté una activitat professional frenètica: reunions amb editors, escriptors i llibreters. Aquí és on la delegació se la juga, perquè cal aprofitar l’anada a la capital argentina per fer negoci. S’han d’aconseguir contractes de traducció al castellà i, en el cas dels autors que ja empren aquesta llengua, han d’aconseguir contractes d’edició per als països llatinoamericans. La fira és una bona oportunitat per a mostrar el nostre potencial, però sobretot ha de tenir èxit comercial: la literatura catalana s’ha d’exportar i l’èxit de la fira es mesurarà també pel nombre de traduccions aconseguides.

També és un bon aparador per a la cultura catalana i per a les relacions històriques amb

l’Argentina, un dels països importants en la diàspora de l’exili després de la guerra de 1936-1939 i també el país, per exemple, on va acomplir la seva tasca ingent de traducció Jordi Arbonès, amic íntim de Pedrola a qui devem, entre més, les traduccions al català de Hemingway (i a qui no s’homenatjarà a la fira). De fet, una de les exposicions que ha coordinat Julià Guillamon va en aquesta línia: ‘Barcelona-Buenos Aires, un pont de llibres’ mostra la relació entre les dues ciutats mitjançant el món dels llibres. La segona exposició és una gran antològica sobre la literatura catalana i la tercera convida a visitar Barcelona mitjançant trenta-dues il·lustracions. És en aquesta idea d’aparador on s’ha d’incloure, també, el concert de Sílvia Pérez Cruz, que oferirà una mostra del seu ampli repertori en una ciutat on és una artista consagrada.

De la resta d’activitats programades, s’ha de destacar l’acte del Pen català i l’argentiní, que han presentat un llibre sobre les relacions

entre els escriptors de tots dos països en el curs del temps. Hi ha l’interès afegit que és el primer acte públic que farà el Pen català fora del territori després de la campanya en favor de Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, que va acabar amb la dimissió de Mario Vargas Llosa. Com no podia ser altrament, es projectarà un documentari dedicat a la figura de Carmen Balcells, la superagent literària que va dur el *boom* llatinoamericà a la màxima esplendor. Del *boom*, també se’n parlarà en una taula rodona, igual que de l’exili i la literatura catalana o del procés que ha dut Barcelona a esdevenir una de les grans capitals editorials mundials. Quant a la literatura catalana estricta, hi haurà una taula rodona sobre els clàssics, per exemple, i també es destaca l’acte del 7 de maig en què participaran Maria Barbal i Joan-Lluís Lluís.

Entre les activitats complementàries que mostren la gran potència de la cultura catalana, més enllà de la in-

dústria del llibre, cal destacar el paper de la sèrie ‘Merlí’ el dia 30 d’abril. I, tot i que la llengua catalana no serà ni de bon tros la més emprada en els actes oficials, s’hi faran tasts de llengua quasi cada dia, amb classes obertes perquè en pugui aprendre tothom.

Així doncs, Barcelona desembarca a la fira del llibre de Buenos Aires per demostrar que és una capital literària mundial i una de les ciutats més importants per a la literatura castellana, a més d’un focus d’atracció de primer ordre per als escriptors llatinoamericans. La invitació també servirà per a posar el focus sobre la literatura catalana, però hi ha dubtes sobre si tindrà la visibilitat que tots desitgem a l’exterior. També caldrà veure la repercussió d’aquesta convidada entre la comunitat argentina de cada nostra, força nombrosa. Veurem si, seguint l’actualitat cultural del seu país de casa nostra estant, s’adonen de la potència del país d’acolliment.

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 24-26 d'abril

Dimecres 24.
Sant Jordi ho
aguanta tot

ALBERT SALAMÉ

Divendres 26.

Oriol Junqueras: 'No tinc cap dubte que tornarem a votar i guanyarem'

ALBERT SALAMÉ

Divendres 16.

Jordi Sánchez: 'Que ningú no obliidi que el PSOE és el col·laborador necessari del 155'

ALBERT SALAMÉ

ORIOL JUNQUERAS

‘No tinc cap dubte que tornarem a votar i guanyarem’

Entrevista a Oriol Junqueras, candidat a les eleccions espanyoles per Esquerra Republicana de Catalunya

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Oriol Junqueras és el cap de llista d'Esquerra a les eleccions de diumenge al congrés espanyol. VilaWeb li ha enviat un qüestionari, que ha respost aprofitant estones lliures del judici o temps que ha robat de la presó. El president d'Esquerra Republicana no ens explica solament la campanya electoral, sinó que també respon sobre aspectes més personals de la seva estada a la presó. Ens explica com ha après a ser més perseverant i com d'important és la perseverança per a guanyar.

—Es pot dirigir l'independentisme des de la presó?

—El que segur que no es pot fer és renunciar a fer política perquè l'estat espanyol ens hagi empresonat o obligat a marxar a l'exili, perquè fer-ho seria fer efectiva la repressió i regalar una victòria a l'Estat. En tot cas, en el cas d'Esquerra Republicana sempre hem dirigit el partit de forma coral, a través dels òrgans de direcció del partit, i ara no és cap excepció.

—Es pot investir un president espanyol sense pactar un referèndum?

—L'independentisme ho va fer quan va decidir votar a favor de fer fora a Rajoy.

—Diferències entre PP i PSOE, quines hi ha?

—No són el mateix però és obvi que costen de diferenciar respecte Catalunya.

—L'independentisme ha de promoure una república espanyola?

—El nostre objectiu legítim ha estat, és i serà aconseguir la independència de Catalunya i construir la República catalana i aquesta pot ser una palanca de canvi per al republicanisme espanyol, veurem si el sabran aprofitar.

—Quina part del programa dels vostres rivals independentistes que es presenten a Madrid us agrada?

*Només contemplo
l'absolució*

*Qui potser hauria de
témer una condemna
és el propi estat
espanyol*

—Ja sabeu que no acostumo a parlar dels altres partits. Només he llegit el programa electoral d'Esquerra.

—Quina part del programa dels vostres rivals unionistes us agrada?

—No els he pogut llegir, però segur que trobaríem alguna cosa.

—Acceptareu un indult si el proposa una altra persona o entitat?

—Res del que hem fet és delictes. És més, em sento legítimament orgullós de tot el que hem fet perquè els ciutadans d'aquest país puguin decidir el seu futur. Votar i fer un referèndum no és cap delictes, ho vaig dir des de la mateixa sala del Tribunal Suprem. En canvi, impedir-ho per la força i utilitzant la violència contra la ciutadania, això sí que ho és. Només contemplo l'absolució.

—Què opineu de la feina de l'exili? Quin valor donen a la sentència alemanya?

—La feina des de l'exili és molt valuosa. Crec que en dos aspectes ha estat important, ha servit per posar veu a la repressió i la presó, i ha fet una feina destacada d'internacionalització de la causa de la democràcia dels catalans. Com acostuma a dir l'estimada Marta Rovira, són dues cares de la repressió.

—Deixareu els escons al parlament?

—Ja he anunciat que agafaré l'acta de diputat al Congrés, no penso renunciar als meus drets polítics i aniré fins al final per posar contra les cordes aquest estat que està entossudit a demostrar la seva regressió democràtica. Ens volen silenciar i seran les urnes les que ens tornaran la veu.

—Pels ciutadans sovint representa una altra agressió veure segons quins moments del judici. Com viviu el dia a dia, vosaltres?

—No podem valorar només el que està passant a la sala, perquè estaríem minimitzant-ho, es tracta d'una causa general sencera contra l'independentisme amb moltes derivades i, sobretot, una indefensió gairebé sistemàtica, la més

gran evidentment és la presó preventiva. Però n'hi ha moltes, se'ns han vulnerat gairebé tots els nostres drets fonamentals. No és un procés just i arribarem fins al final per denunciar totes i cada una de les vulneracions, si cal arribant a altres tribunals.

—Com us trobeu després de dos mesos de judici?

—Estic fort i animat. Els trasllats i el dia a dia amb el judici són molt cansats, ens fan llevar molt d'hora i arribem a última hora de la nit, però estic ferm, convençut i amb ganes de demostrar la nostra innocència. I, sobretot, vull seguir treballant sempre per Catalunya i per la veritat.

—Què us sembla l'actitud de Marchena?

—Es fa difícil separar a trossets i valorar per separat quan parlem d'una causa general.

—La condemna, què creieu, ja la tenen decidida i escrita?

—És probable que hi hagi gent que tingui la sentència escrita, és possible fins i tot que la tinguessin abans i tot de l'1 d'octubre. Però també és veritat que aquest judici és també un examen a la democràcia espanyola. L'Estat no ha pogut resistir la temptació d'empresonar-nos, d'intentar apartar-nos, tot i saber que res del que hem fet és delictes i que s'estan carregant el seu propi estat de dret. Tothom sap que som innocents, que votar i fer un referèndum no és cap delictes, perquè així ho va decidir explícitament el Congrés dels Diputats. No ens aturarem per la presó i la repressió. Som conscients que la presó és una fase més del nostre camí cap a la llibertat, perseverem. I si perseverem, guanyarem.

—Quina condemna espereu? No quina desitgeu, si no quina calculeu?

—No puc contemplar cap altra opció que l'absolució. Res del que hem fet és delictes, res. Votar i fer un referèndum no és cap delictes. Qui potser hauria de témer una condemna és el propi estat espanyol.

Si en un any i mig no han estat capaços de fer-nos moure ni un mil·límetre de les nostres conviccions és que no podran fer mai i demostra que si perseverem, som imbatibles

ALBERT SALAMÉ

—Heu fet algun amic a la presó? Quin, i per què?

—He conegut gent molt interessant, especialment a Estremera i a Lledoners, a Soto encara no he tingut prou temps.

—Quines coses heu descobert a la presó que no coneixíeu de vostè mateix?

—He après el valor de la perseverança. De fet, tinc més clar que mai que si com a societat perseverem i perseverem, la victòria arribarà. Si en un any i mig no han estat capaços de fer-nos moure ni un mil·límetre de les nostres conviccions és que no podran fer mai i demostra que si perseverem, som imbatibles.

—Quin any serem independents?

—Pel bé dels catalans, cal fer-ho tan aviat com sigui possible.

—Què opineu de la desobediència civil? Farà falta, o només cal ser més? Podrem ser independents només votant, o caldrà alguna altra cosa?

—Sempre m'haureu sentit dir que no renunciarem a cap via democràtica i pacífica

que ens porti a aconseguir el nostre objectiu, que és la independència de Catalunya. I és evident que el camí que han utilitzat altres grans nacions i moviments socials per aconseguir els seus objectius legítims són vàlids també per a Catalunya.

—Espanya no ha permès mai, excepte a Guinea, un referèndum d'independència. Per què creu que ara sí?

—A Esquerra Republicana som els que no ens aturem ni ens rendim mai. Ens van dir que era impossible que els independentistes guanyéssim unes eleccions i ho vam fer. Ens van dir que era impossible governar a un poble com Sant Vicenç dels Horts i ho vam fer. Ens van dir que no agaféssim el departament d'Economia, perquè no seríem capaços de quadrar els comptes i ho vam fer. I ens van dir que no seríem capaços de fer el referèndum de l'1 d'octubre i el vam fer. No tinc cap dubte que els catalans tornarem a votar i guanyarem.

—La via ha de ser unilateral, com fins ara? Per què?

—Sempre he defensat que aquest procés, com tots els processos polítics complexos, és multilateral, perquè hi intervien molts actors, no només Catalunya i l'estat espanyol, també la Unió Europea, els principals estats europeus, les grans potències mundials, els sectors econòmics i les multinacionals, etc. Ara bé, caldran decisions unilaterals per avançar? Segur que sí.

—Quines lectures us han influït dins la presó, i per què?

—M'he tornat a retrobar amb Stefan Zweig i els seus moments estel·lars de la humanitat. De fet, vaig poder fer un taller amb més presos sobre aquest llibre. També he llegit algunes novel·les en italià i llibres sobre física.

—Esteu estudiant alguna cosa en especial, i amb èmfasi? Per què?

—Llegeixo tant com puc sobre física i física quàntica. I aprofito les hores també per transmetre coneixements a través de petites històries i contes per als meus fills, el Lluç i la Joana.

JORDI SÀNCHEZ

*‘Que ningú no oblidí
que el PSOE és el
col·laborador necessari
del 155’*

Entrevista a Jordi Sànchez, candidat
a les eleccions espanyoles per Junts
per Catalunya

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Jordi Sànchez és el cap de llista de Junts per Catalunya a les eleccions de diumenge al congrés espanyol. VilaWeb li ha enviat un qüestionari, que ha respost aprofitant estones lliures del judici o temps que ha robat de la presó. És el mateix qüestionari que també ha respost Oriol Junqueras. Sànchez respon amb un estil directe i clar, sense subterfugis. És una entrevista que podria tenir més d'un titular, de tan clar com parla. L'ex-president de l'ANC no ens explica solament la campanya electoral, sinó que també respon sobre aspectes més personals de la seva estada a la presó, i sobre com li ha canviat el caràcter.

—Es pot dirigir l'independentisme de la presó estant?

—Jo no ho pretenc. Però és innegable que la política independentista també és avui exili i presó. Renunciar al capital que tenim –sigui on sigui– seria tirar-nos un tret al peu. Els lideratges són compartits i des de la presó estic en disposició d'ajudar en tot allò que calgui per consolidar lideratges nous i emergents.

—Es pot invertir un president espanyol sense pactar un referèndum?

—No es pot resoldre la crisi política sense autodeterminació. I no es pot fer creure que el Primer d'Octubre va ser només una flor, oblidant-lo ara com si no hagués passat res. L'obligació dels qui sentim el Primer d'Octubre com el referent principal per a continuar avançant cap a la República és continuar lluitant democràticament per fer-lo efectiu. I això vol dir que el dret d'autodeterminació ha de formar part de la solució de la crisi política. Qui rebutgi aquesta possibilitat no podrà rebre la confiança de Junts per Catalunya per a ser investit president a Espanya. Junts per Catalunya és aquesta garantia.

—Diferències entre PP i PSOE, quines hi ha?

—Si parlem de polítiques socials o am-

**De cara al 28 d'abril
que no s'equivoqui
ningú: qui vulgui
ajudar els presos que
no voti PSC**

**La millor contribució
a la república
espanyola que podem
fer des de Catalunya
és exercir el dret
d'autodeterminació**

bientals, són clares. Si em parreu de Catalunya, us diré que les diferències són poquetes. Objectivament, PP i PSOE no són la mateixa cosa, però s'assemblen bastant i poden posar-se d'acord en qualsevol moment. El PSOE és el col·laborador necessari del 155, això no ho pot oblidar ningú. L'única manera d'aturar el PSOE més ranci i unitarista és amb uns bons resultats electorals de l'independentisme i de Junts per Catalunya, que obliguin Pedro Sánchez a dialogar i impedeixin que tingui majoria amb Ciutadans. I de cara al 28 d'abril que no s'equivoqui ningú: qui vulgui ajudar els presos que no voti PSC. La millor opció per a ajudar presos és votar les llistes on som els presos. Com més forts sigui a les urnes Junts per Catalunya més força tindrem per defensar-nos i per defensar l'autodeterminació de manera efectiva.

—L'independentisme ha de promoure una república espanyola?

—La millor contribució a la república espanyola que podem fer des de Catalunya és exercir el dret d'autodeterminació de Catalunya i fer realitat un estat català independent en forma de república.

—Quina part del programa dels vostres rivals independentistes que es presenten a Madrid us agrada?

—La que proposa polítiques socials efectives contra la desigualtat i la pobresa.

—Quina part del programa dels vostres rivals unionistes us agrada?

—La mateixa que he remarcat dels rivals independentistes.

—Acceptareu un indult si el proposa una altra persona o entitat?

—Exigeixo l'absolució. En qualsevol cas, jo no seré moneda de canvi ni abaratiré les meves exigències polítiques.

—Què en penseu, de la feina de l'exili? Quin valor hi doneu, a la sentència alemanya?

—La feina de l'exili i en particular la del president Puigdemont ha estat i és imprescindible. Políticament i judi-

cialment. I reivindico per a ell i per a la resta d'exiliats el reconeixement del seu sacrifici. L'exili és una presó que alguns no la veuen, però és una presó al cap i a la fi. La sentència alemanya és la primera gran victòria judicial contra les mentides de l'estat. I en vindran més. Avui al Tribunal Suprem tot seria més difícil, més dur que no és, sense la resolució judicial alemanya. I això ho devem al president Puigdemont i a la resta d'exiliats.

—Deixareu els escons al parlament?

—Sí. No especularé. Aniré al congrés de diputats a liderar, al costat de la Laura Borràs i la resta de diputats i senadors de Junts per Catalunya, l'acció política que ens ha de portar al desbloqueig i a l'autodeterminació efectiva.

—Per als ciutadans, sovint és una altra agressió veure segons quins moments del judici. Com el viu el dia a dia, vosaltres?

—Amb la mateixa indignació que tanta i tanta gent. Però no podem defallir, no dono res per perdut. No oblidem que és un procés polític i que hem de ser forts fins al final. Només així podrem desmuntar totes i cadascuna de les falses acusacions i mentides que sentim.

—Com us trobeu després de dos mesos de judici?

—Em trobo bé, potser més fatigat que al començament, però amb prou força per a acompanyar fins al final del judici els nostres advocats, per continuar desmuntant totes les acusacions i els falsos relats de la fiscalia i els seus testimonis. Saber-se amb el suport per tanta i tanta gent és una font inesgotable d'energia. De cada carta rebuda, n'aprofitem tota l'energia.

—Què us sembla l'actitud de Marchena?

—

—La condemna, què creieu, ja la tenen decidida i escrita?

—Hi ha partit i no el tenim perdut. Tot és obert. La prova és que els magistrats han decidit de no donar per bons els atestats policials. El tribunal ha pres consciència

*No podem banalitzar
el combat polític cap
a la llibertat*

ACN

de la debilitat de tota l'acusació i se sap vigilat pel Tribunal Europeu i per no pas pocs mitjans internacionals. No sóc ingenu, però a hores d'ara no dono per feta la condemna. No he llençat la tovallola, no pas encara.

—Quina condemna espereu? No quina desitgeu, sinó quina calculeu?

—Exigeixo l'absolució. M'agradaria que es deixés d'especular sobre la nostra condemna. Si nosaltres som els primers que donem per feta la condemna i comencem a especular sobre els anys de presó facilitarem al tribunal el camí de la condemna. Hem de crear un relat fort i clar a favor de l'absolució. No els podem fer la feina.

—Hi heu fet cap amic a la presó? Quin, i per què?

—Uns quants, tant a Soto del Real com als Lledoners. La presó t'acosta a persones que potser en llibertat trobaries pel carrer i ni les miraries. La presó humanitza i et fa veure la vida des d'una altra perspectiva. He establert bona relació amb diverses persones, molt diferents entre elles. Des de grans empresaris que

han passat uns pocs mesos a la presó fins a una persona que hi és de fa vint-i-cinc anys. Aquest últim cas és especialment colpidor. Ha viscut vint-i-cinc anys sense haver trepitjat el carrer. Fa pocs mesos va sortir quaranta-vuit hores per primera vegada. M'és molt difícil d'explicar què m'ha transmès. En tot cas crec que casos com aquest ens haurien de fer (re)pensar el model penitenciari.

—Què hi heu descobert a la presó que no coneixíeu de vós mateix?

—He après a ser més tolerant amb mi mateix i a valorar coses banals, quotidianes, que abans d'entrar a la presó ni les apreciava. Pot semblar un tòpic però lamentablement és ben veritat.

—Quin any serem independents?

—Si fos per mi fa anys que ho seríem. Però això no és un joc de veure qui l'encerta. No podem banalitzar el combat polític cap a la llibertat. D'ençà de l'octubre del 2017 tenim un coneixement molt més precís de tot allò que hi ha darrere l'aparença democràtica de l'estat. Ara cal aprofitar aquest coneixement i posar-lo al servei de l'acció política.

—Què en penseu de la desobediència civil? Farà falta, o només cal ser més? Podrem ser independents només votant, o caldrà alguna altra cosa?

—Crec sincerament en la força transformadora de la no-violència i en particular de la desobediència civil. Hem d'estar preparats per a usar la desobediència civil per continuar avançant i conquerint espais de llibertat. El Primer d'Octubre va ser un gran acte col·lectiu de desobediència civil, en la meua opinió el més important que ha viscut mai Europa. I varem avançar molt, varem consolidar posicions, varem conquerir espais de llibertat. Ara, la desobediència civil és compatible amb més iniciatives polítiques per poder avançar.

—Espanya no ha permès mai, excepte a Guinea, un referèndum d'independència. Per què creieu que ara sí?

—No serà fàcil. No he cregut mai que ho fos. Però les coses que no es persegueixen amb persistència difícilment s'aconsegueixen. L'estat s'hi resistirà. De fet, s'hi resisteix com no hauríem imaginat que ho faria, però si persistim, si continuem essent milions els catalans que el demanem i no defallim, a Espanya no li tocarà més remei que acceptar-lo.

—La via ha de ser unilateral, com fins ara? Per què?

—La unilateralitat és un instrument legítim només en cas que s'escaiguin dues condicions simultànies: la primera, que el poder constituït negui un dret i unes vies polítiques democràtiques per assolir un propòsit; i la segona, que qui vulgui exercir un dret tingui una majoria social i política. De fet, la unilateralitat sense una majoria social i política no té futur ni legitimitat democràtica.

—Quines lectures us han influït dins la presó? Per què?

—N'hi ha diverses, potser la més influent ha estat una obra de S. Zweig, *Castellio contra Calvino*. Una gran proclama-pamflet (en el bon sentit del terme) contra la intolerància. *La prosa de la vida*, de Joan-Carles Mèlich, m'ha acompanyat en

molts moments en la solitud de la cel·la i m'ha ajudat a posar ordre en algunes idees i pensaments. He llegit moltes novel·les, però si n'he d'agafar només una em quedo amb la lectura de *Victus*, d'en Sánchez Piñol. Una assignatura pendent des de feia temps que la presó m'ha permès de recuperar. Una gran novel·la.

—Cap incidència, positiva o negativa, que ens pugueu explicar dels vostres carcellers?

—El tracte amb el personal penitenciari és correcte. En el meu cas les incidències negatives les vaig tenir amb la direcció del centre durant els nou primers mesos de la meua estada a Soto del Real, abans del trasllat als Lledoners. Dels treballadors penitenciaris us diria que n'hi ha més d'un i de dos que se'n fa creus que siguem a la presó. És normal parlar i discutir amb ells de política. Encara no n'he convençut cap que la independència seria la millor decisió per a espanyols i catalans. Però alguns ja accepten que el referèndum seria una solució raonable i democràticament acceptable.

—Estudieu res en especial, i amb èmfasi? Per què?

—He recuperat lectures que feia temps no feia sobre la no-violència i la desobediència civil. Ghandi, Lanza del Vasto, Müller, Jahanbegloo, Thoreau, Xirinacs, Sharper. Crec que és l'única via que tenim, al costat de la de les urnes, per capgirar la situació i guanyar de manera efectiva l'exercici de l'autodeterminació.

—Voldríeu afegir-hi res?

—Vull agrair el suport i la dignitat de tanta i tanta gent que no ha plegat velles, que es manté dignament dempeus i disposada a fer pinya per continuar avançant. Tindrem oportunitats de culminar allò que varem viure el Primer d'Octubre. Tots els fronts són necessaris; des de les institucions fins a les mobilitzacions ciutadanes. Però sobretot no abaratim el nostre somni. La República Catalana només ens té a nosaltres, els catalans, per defensar-la. Des de la presó no fallaré.

La unilateralitat sense una majoria social i política no té futur ni legitimitat democràtica

La República Catalana només ens té a nosaltres, els catalans, per defensar-la

Oltra, Puig i Montiel abans de signar l'acord del Botànic. ACN

El País Valencià, pendent de la revalidació del pacte del Botànic

Eleccions 28-A Les esquerres cofien en tornar a governar després d'una campanya amb un PP i C's a la baixa

PERE MARTÍ

El País Valencià demana pas. Fa temps que malda per sortir del pou de les autonomies de règim comú per tenir un reconeixement polític que li asseguri el finançament i les infraestructures que reclama. El sucursalisme dels seus governants i la invisibilitat a Madrid ha impedit que les seves reivindicacions hagin estat mai escoltades. Quan era un territori del PP, era el parc temàtic de la corrupció del partit de José María Aznar

i Mariano Rajoy. Quan va arribar el canvi, gràcies a l'acord del Botànic, es va fer net de la corrupció i es va començar a aixecar la veu. El govern de Ximo Puig, falcat pels nacionalistes de Compromís, amb la vice-presidenta Mónica Oltra, va plantar cara al govern de Mariano Rajoy, sense èxit. Quan el dirigent del PP va caure i va ser substituït per Pedro Sánchez, el to de Puig va baixar, perquè confiava que es prendrien decisions per a resoldre problemes, però finalment no ha estat així. Els socialistes diuen que per manca de temps; Com-

Diumenge els valencians trien entre renovar el Botànic i tornar a l'època del PP

promís i Podem, els altres socis del Botànic, sostenen que és per manca de voluntat política.

Sigui com sigui, diumenge els valencians trien entre renovar el Botànic i tornar a l'època del PP, radicalitzat per la cursa amb Ciutadans i per l'ascens de l'extrema dreta. Seria una involució del camí recorregut aquests darrers quatre anys. Els sondatges preveuen que els partits del Botànic podran revalidar la majoria absoluta, amb un reforçament de Compromís i una baixada d'Unides Podem. Però fins diumenge quan

Oltra, Puig i Montiel després d'haver signat l'acord del Botànic. ACN

s'obrin les urnes no hi ha res segur. Els socis del Botànic confien a revalidar la majoria, però pateixen pel resultat de Podem, que voreja el 7% i el lllindar per a entrar a les Corts Valencianes és del 5%. Una barrera poc democràtica que la legislatura passada van intentar modificar, però finalment Ciutadans, que s'hi havia compromès, es va fer enrere.

Quan Sánchez va convocar eleccions espanyoles, Ximo Puig va decidir d'avançar les valencianes, que s'havien de fer el 26 de maig, amb les municipals. L'excusa del president era donar relleu propi a les eleccions a les Corts i 'valencianitzar' el debat, cosa que no ha aconseguit. El soroll causat per les eleccions espanyoles ha contaminat el debat sobre la política valenciana, com era previsible. Puig, com expliquen els seus socis de Compromís i Uni-

L'excusa del president era donar relleu propi a les eleccions a les Corts i 'valencianitzar' el debat, cosa que no ha aconseguit

des Podem, va enfilarse al carro de Pedro Sánchez i va aprofitar el corrent de vot útil cap al PSOE. Diumenge sabrem si la jugada li ha sortit bé. Compromís, que no va compartir la decisió, ha fet una campanya molt desacomplexada, pensada per a projectar la imatge de Mónica Oltra com a presidenta. Però això és poc probable si el PSPV continua essent el partit més votat. Aquesta vegada Unides Podem, que estrena candidat

amb Rubén Martínez Dalmau, també vol obrir aquesta qüestió i a més entrar al govern. La legislatura passada va optar per donar-hi suport a les Corts.

La dreta, en canvi, ha recuperat l'anticatalanisme més ranci, de l'època del blaverisme, sobretot el PP d'Isabel Bonig, però també Ciutadans, encapçalat per Toni Cantó. Tots dos partits han volgut traslladar el conflicte català a València, però amb poc èxit. Al PP encara li pesa massa la motxilla de la corrupció. I a Ciutadans el candidat Toni Cantó no dóna gaire de si, malgrat el seu passat d'actor. La incògnita és el suport que tindrà Vox, que podria ser important sobretot per la caiguda de PP i Cs. L'extrema dreta arrenca vots de la dreta i, en principi, el fet que entri a les Corts Valencianes no impedirà que es revalidi la

majoria absoluta d'esquerrers. De tota manera caldrà esperar a diumenge per saber-ho exactament.

Si finalment es revalida la majoria del Botànic, tornarà a obrir-se el debat sobre qui ha de ser el president, però el PSPV no està disposat a cedir en aquesta qüestió, encara que Compromís i Unides Podem ho demanin. Si el president és Puig i a Espanya guanya Sánchez, els seus socis li exigiran més fermesa que en la legislatura anterior davant el govern espanyol, sobretot en matèria de finançament. I la societat civil valenciana també reclama passos endavant en la normalització cultural i lingüística, amb l'aprovació d'una llei d'igualtat lingüística. Per tant, probablement es repetirà l'acord del Botànic, però haurà de ser un govern diferent. Amb les mateixes cares però més exigent amb Madrid.

Quan la campanya s'embarranca en l'eslògan i la crispació: deu interrogants no resolts que marcaran el post-28-A

Eleccions 28-A L'aparent tancament del PSOE amb Catalunya, l'elasticitat de les condicions de JxCat i ERC per a pactar-hi i la segona ronda del 26-M seran decisius

ODEI A.-ETXEARTE

Fi d'una campanya electoral caracteritzada per l'eslògan simplista i el nerviosisme. L'alta tensió permanent i la necessitat propagandística dels partits han barrat el pas als matisos i al debat sobre els problemes estructurals de l'estat espanyol, començant pel desllorigador del conflicte català, arma llancívola entre un PSOE tancat a la banda i un tripartit PP-Cs-Vox sense escrúpols a l'hora d'exagerar i ancorat en l'extrema dreta. Massa indecisos a pescar (un 40% al començament, segons el CIS) i massa interessos per a consolidar o revertir els vaticinis de les enquestes. La campanya s'ha encallat arreu amb la repetició de missatges i la incapacitat perquè el debat girés entorn de les propostes. La conflictivitat per les regles del joc ha donat un protagonisme inèdit a la Junta Electoral espanyola que, a diferència del 21-D, ha permès als presos polítics d'intervenir per videoconferència durant la pausa judicial, malgrat la desigualtat de condicions per la privació de llibertat. Aquesta campanya de terra cremada ha

deixat sense resoldre deu interrogants que marcaran el post-28-A.

1. El PSOE sortirà de la trinxera?

El cavall guanyador d'aquesta cursa, Pedro Sánchez, s'ha atrinxerat en la defensa del sistema autonòmic, ha enterrat la reforma federal en el programa electoral i ha intentat arriscar-se mínimament per a no comprometre la victòria que li pronostiquen els sondatges. 'No és no', ha dit una vegada i una altra. Ni referèndum, ni independència, ni cap negociació fora de la constitució espanyola. Assetjat discursivament per un tripartit de dretes que reclama un 155 immediat, el candidat del PSOE s'ha escudat en l'amabilitat d'un cor vermell i una aparent moderació per a un diàleg limitat, molt allunyat de les demandes de l'independentisme. Segons Pablo Casado i Albert Rivera, Sánchez ja ho ha pactat tot amb els sobiranistes i Espanya es trencarà. És la *matrioixca* Sánchez, segons Casado: una nina russa on s'amaguen Unides Podem, els independentistes catalans i Bildu. Però els independentistes s'han mostrat confiats que cedirà i per això

El candidat a la presidència de l'estat espanyol pel PSOE, Pedro Sánchez, en campanya. EFE

Els candidats al 28-A per Barcelona Cayetana Álvarez de Toledo (PP), Laura Borràs (JxCat), Jaume Asens (ECP), Gabriel Rufián (ERC), Meritxell Batet (PSC) i Inés Arrimadas (Cs), abans del debat a TV3. ACN

ERC i JxCat han reclamat el vot per poder-hi influir. Les sumes i restes que permetin els resultats de diumenge ho condicionaran tot. És una incògnita si, passat el cicle electoral del maig, el PSOE s'avindrà a reprendre una negociació de mínims per a abordar el conflicte català o el tancament a la banda que ha exhibit les darreres setmanes és el pròleg d'una nova etapa d'immobilisme.

2. ERC i JxCat: línies d'un vermell difuminat

‘En cap cas, ni per acció ni per omissió, no facilitarem un govern d’extrema dreta’, va dir Oriol Junqueras. ERC garanteix que no regalarà res al PSOE i que el referèndum i la fi de la repressió són ‘irrenunciables’ però, igual que JxCat, no ha dibuixat les línies vermelles amb precisió per quan arribi l’hora de negociar amb el PSOE. Les dues can-

‘En cap cas, ni per acció ni per omissió, no facilitarem un govern d’extrema dreta’, va dir Oriol Junqueras

didatures asseguren que no donaran xecs en blanc a Sánchez, però semblen prioritzar el diàleg a les demandes de màxims, havent tastat ja les dificultats de negociar amb el president espanyol de govern a govern i després de veure que el refús a la tramitació del pressupost espanyol portà el PSOE a precipitar el final de la legislatura. En paraules de Jordi Sánchez: ‘El referèndum és un instrument i ha de poder formar part de la taula

del diàleg. Totes les portes han d’estar obertes, també al referèndum. Nosaltres no imposarem la solució abans de seure al diàleg però tampoc no acceptarem ningú que posi restriccions ni limitacions per a dialogar.’ JxCat i ERC arriben al 28-A sense haver-se lligat de mans.

3. L’ombra d’un pacte PSOE-Cs

Els independentistes han advertit una vegada i una altra que Pedro Sánchez podria acabar pactant amb Cs. Albert Rivera va descartar-ho fa setmanes. Inés Arrimadas ho ha negat del dret i del revés. Sánchez s’ha resistit a descartar-ho fins que, en el segon debat espanyol, el que va emetre Atresmedia, va declarar que no formava part dels seus plans entendre’ns amb qui ha posat un ‘cordó sanitari’ amb el PSOE. Sobre Sánchez, Jaume Asens ha ela-

borat la teoria del camaleó: ‘Adopta el color de qui té al costat: si hi som nosaltres, el PSOE es pot tornar lila, però si hi ha Ciutadans, es pot tornar carabassa.’ Les elits, diuen, pressionaran perquè tendeixi cap al carabassa. Ara, un acord PSOE-Cs no faria caure Rivera? Arrimadas ja ha desembarcat, en qualsevol cas, a la capital espanyola, tot i que ella també ha clamat contra el *sanxisme*.

4. Els indults dels presos polítics

Casado i Rivera han repetit que Sánchez indultaria els presos polítics quan fossin condemnats. Malgrat les insistents preguntes sobre això que Sánchez ha hagut d’afrontar als debats, el PSOE no ha volgut pronunciar-s’hi. Ha prioritzat el respecte al procés judicial. El PP i Cs li han recordat les declaracions de Miquel Iceta obrint la porta

La candidata de Compromís a la presidència de la Generalitat, Mónica Oltra, i el candidat al congrés espanyol per València, Joan Baldoví, reparteixen propaganda electoral en un acte sobre 'Rodalies Dignes'. EFE

a l'indult, aquelles que després el PSOE va desautoritzar. Aquesta vegada, el silenci. JxCat també va incloure l'indult en el programa electoral: 'Donem per fet que hi haurà absolució del presos polítics, però en cas contrari, exigim un immediat indult i excarceració.' Però la número dos de JxCat per Barcelona, Laura Borràs, ho va negar en una entrevista a TV3 i va atribuir la referència a les 'presses' i a les 'anades i vingudes' i al context de repressió. 'De cap de les maneres són culpables i per això en demanem l'absolució', va declarar.

5. Vox: l'extrema dreta que ho pot condicionar tot

Vox pot ser una de les grans sorpreses del 28-A. La JEC el va apartar de l'únic debat televisiu a què Sánchez volia anar de primer per reforçar el discurs amb què, tant ell com Meritxell Batet, han volgut

tesar la campanya, demanant el vot útil al PSOE contra l'amenaça d'un pacte de les dretes a l'andalusa. Vox és l'amenaça d'un 155 indefinit per a Catalunya, de bracet del PP i de Cs, però els sondatges albiren que no tindran majoria absoluta al congrés espanyol. La força que tindrà Santiago Abascal en el nou congrés pot ser determinant per als anys vinents, tant si hi ha acord com si no, perquè donarà un altaveu permanent a l'extrema dreta, que ja ha estat capaç de condicionar els discursos dels seus adversaris tot i ser extraparlamentària.

6. El senat: majoria per al 155 i divisió independentista

Diu Casado que serà la primera cosa que farà si és elegit president: formular el primer requeriment a Quim Torra perquè s'apliqui un nou 155 a Catalunya. Ara, la divisió de la

Ximo Puig es juga la revàlida a la presidència i la del pacte del Botànic

dreta en tres candidatures pot fer perdre la majoria absoluta al PP a la cambra baixa i caldrà veure la suma dels qui en són partidaris. El PSOE va avalar el 155, però ara es desmarca de la mà de ferro que reclamen els tres de la plaça de Colón. El resultat del senat també serà determinant per a l'independentisme, amb les crides confuses que s'han difós a les xarxes per a la divisió del vot per a ERC, JxCat i el Font Republicà. Una tria que és **impossible**

de determinar si afavorirà o perjudicarà els interessos de l'independentisme.

7. Tancament al País Valencià i la força de Compromís

La campanya del 28-A **es tanca a València**, on diumenge també hi haurà urnes per a les eleccions a les Corts Valencianes i Ximo Puig es juga la revàlida a la presidència i la del pacte del Botànic. Sánchez, Casado i Rivera faran els últims mítings a València, on Abascal també s'ha fet sentir aquesta nit. Els 32 diputats que s'hi disputen seran també clau per a les futures aliances al congrés espanyol: una altra vegada, les sumes poden anar de ben poc. A més, Joan Baldoví encapçala el cartell de Compromís al marge de Podem i caldrà veure si, com preveia el CIS, només podrà mantenir dos escons dels quatre que tenia.

El candidat de Veus Progressistes al congrés espanyol, Guillem Balboa. ALBERT SALAMÉ

8. El Front Republicà, el PACMA i Veus Progressistes

Amb programes i objectius molt diferents, el Front Republicà intenta obtenir representació al congrés en les demarcacions del Principat, el PACMA és a prop d'obtenir un escó per Barcelona i València i Veus Progressistes podria esdevenir el primer partit de les Illes no sucursalista a obtenir-hi un seient. Les tres candidatures podrien ser algunes de les sorpreses del 28-A. Una altra: la residualització del PP a Catalunya, que pot acabar obtenint tan sols un escó per Barcelona. Cayetana Álvarez de Toledo ha volgut revertir la tendència a la baixa en una disputa aferrissada amb Arrimadas, mimetitzant-ne el missatge i les formes per a radicalitzar-los encara més.

9. El 26-M, segona volta del 28-A?

Un bon resultat de l'independentisme a Catalunya, amb

Els resultats del 28-A condicionaran el futur del mandat del govern de Quim Torra i Pere Aragonès

la victòria que els sondatges pronostiquen per a ERC o la superació del 50% dels vots de les candidatures partidàries de l'estat català podrien reforçar el moviment. Però també Batet aspira a guanyar els comicis al Principat després d'una dècada sense aconseguir-ho; per això recorda amb insistència que aquells qui volen que Sánchez sigui el president han de votar els socialistes, i no els independentistes que el van deixar caure amb el pressupost espanyol. Sigui com sigui, ERC i JxCat tornen a disputar-se l'hegemonia independentista a les urnes, i caldrà veure fins a quin punt el Front Republicà (que propugna el bloqueig al congrés espanyol) els pot desgastar. ERC sembla tenir garantit el suport majoritari. I les eleccions del 26-M (amb la candidatura de Carles Puigdemont que ja qüestionen el PP i Cs) es poden convertir en una mena de segona volta més favorable a JxCat si,

com apunten les enquestes, diumenge perden diputats respecte de fa tres anys.

10. Els efectes sobre el govern de Torra

Els resultats del 28-A condicionaran el futur del mandat del govern de Quim Torra i Pere Aragonès. En la disputa electoral entre JxCat i ERC també hi ha una pugna per l'estratègia: definir els nous marges del conflicte amb l'estat o aturar-se per guanyar forces i perseverar més endavant? A tot això, s'hi afegirà el desenllaç del judici al Tribunal Suprem, com a revulsiu definitiu. El color del nou estadant de la Moncloa pot donar més aire o menys a la voluntat negociadora de la Generalitat. Si no hi ha res a dialogar amb el nou president, JxCat i ERC perdran un dels pilars argumentals per a la gestió del govern autonòmic, una vegada aparcada la unilateralitat. I la divisió estratègica s'agreuja. ■

TATXO BENET

‘Independentista? Crec que sempre ho he estat’

Entrevista al soci de Mediapro i mecenes cultural

ADIVA KOENIGSBERG

ANDREU BARNILS

Tatxo Benet i Ferran (1957) és soci de Mediapro i mecenes cultural. Tot i ser un dels empresaris més potents de Catalunya, Tatxo Benet és un gran desconegut. Per no tenir, no té ni entrada a la Viquipèdia, tot i ser fundador d'una de les poquíssimes multinacionals catalanes, amb presència a mig món. Ja sia per caràcter, ja sia perquè el seu soci i amic Jaume Roures s'emporta tota l'atenció mediàtica, la veritat és que de Benet en sabem ben poca cosa. Com a molt, que va

treballar a TV3. I aquí ens quedem. Aquesta entrevista intenta, doncs, omplir un buit informatiu i saber una mica més sobre la biografia i punts de vista d'un gran desconegut. Tatxo Benet va rebre VilaWeb fa uns dies al seu despatx de Mediapro, a Barcelona. A la façana de l'edifici, una immensa quadribarrada. A la finestra del despatx, vistes panoràmiques de la ciutat.

—Tatxo Benet i Ferran (1957). Qui era la senyora Ferran?

—Hòstia... [S'aixeca, va a la taula i n'agafava una fotografia carnet de la seva mare, que té sempre a la vista]. Aquesta és la senyora Ferran: la persona que m'ha influït més a la meua vida. Molt del caràcter que tinc està influenciat per ella. La meua mare va ser molt, molt, molt especial. Era una gran senyora, i molt avançada al seu temps. Malgrat que tenia cinc fills, no va deixar mai de treballar. I això a Lleida als anys seixanta no era una cosa habitual. Tenia diversos negocis. Un institut

La meva mare és la persona que m'ha influït més a la meua vida

L'home era d'Esquerra Republicana. I ma mare era molt avançada políticament. Jo a casa vaig tenir aquesta doble visió

de bellesa. I va muntar altres botigues d'altres rams. Es donava molt als altres, va ser molt moderna i no va tenir por de què poguessin pensar els altres d'ella. Un saber estar. Una elegància.

—**I el senyor Benet, qui era?**

—La persona que he vist que ha estat més treballadora. Ningú com ell. Tenia una gestoria a Lleida, heretada de l'avi, on es guanyava la vida. I, a la vegada, era periodista. Durant 25 anys va ser el delegat d'El Correo Catalán a Lleida. Abans havia treballat a La Mañana. Treballava set dies a la setmana. Tot l'estiu. Mai vacances. Com a molt, alguns dies per Setmana Santa. El deliri de la feina l'he agafat d'ell.

—**Vau anar a un col·legi de l'Opus. Us hi van enviar per creients?**

—No eren especialment religiosos. Però és el que hi havia. I a l'ambient dels meus pares ningú es plantejava portar els nens a un col·legi nacional. Era mal vist. Per mal ensenyament.

—**Heu quedat marcat pel col·legi de l'Opus?**

—Tothom, Opus o no, està marcat pel col·legi. Hi ha gent que ha quedat molt pitjor. Marcada, fins i tot, físicament. La fama de determinats Maristes, a Lleida, per exemple... Nosaltres no teníem capellans. Només el director espiritual. Ara, jo he sortit tot el contrari. No crec en Déu. I només crec en la ciència. Coses bones? Encara ara tenim un xat amb tots els quaranta alumnes que anàvem a classe. Érem la primera promoció. Els Terra Ferms, perquè el col·legi era Terra Ferma. I fa dos anys, que els vaig convocar jo, vam trobar-nos a Lleida.

—**Sou cinc germans. Bon rotllo, amb els germans?**

—No és que tingui bon rotllo. Estem molt units. El germà gran, molt intel·ligent, ha fet psicologia, antropologia i alguns altres estudis. No ha deixat d'estudiar. I ara es dedica a un negoci d'electricitat. Jo sóc el segon. El tercer va anar a viure als Estats Units fa 33 anys o 34. I encara

hi és. Conseller delegat d'una multinacional. Productes de laboratori. El quart, arquitecte. Viu a Lleida. I el petit, el Jordi, drogoaddicte, es va morir de sida el 1992. Quan el germà ve dels Estats Units fem colònies, així en diem. Ens n'anem a un lloc de Catalunya, el congost de Mont-rebei o el càmping d'Àger, i els quatre ens estem allà. I fem excursions. Fem molta pinya.

—**Fills?**

—Dues filles i dos fills. I la meua actual dona té dues filles per la seva banda. La gran fa coreografia, i ara estudia a Los Angeles direcció de cinema. La segona estudia enginyeria informàtica. El tercer ha estudiat educació social i treballa d'integrador. I el petit estudia màrqueting.

—**A casa vostra, de quin bàndol eren?**

—A casa meua, la família del pare eren carlins. Mon pare va arribar a ser regidor, paer, de l'Ajuntament de Lleida als anys cinquanta i seixanta. Gent tradicional, conservadora, que havien donat suport a Franco, però que no n'eren adoradors. Ja els estava bé el règim, tot i que alguns d'ells, com el meu avi, carlí, no li semblava gaire bé que mon pare fos paer, entre altres coses pel tema de la llengua catalana. La mare, en canvi, era filla d'un taxista. El taxi número 1 de Lleida. N'estàvem molt orgullosos, que fos el número 1. L'home era d'Esquerra Republicana. I ma mare era molt avançada políticament. Jo a casa vaig tenir aquesta doble visió.

—**Per què feu periodisme? Pel pare?**

—Segurament. Jo l'acompanyava de petit. De sempre vaig dir que volia ser periodista. Cap dels meus germans ho deia. Jo no he estudiat gaire periodisme. Aquesta és la veritat. Treballar, sí. Des dels 16 anys treballava de periodista al Correo Catalán i al Barcelona Deportiva. I l'any 1975, que n'acabava de fer divuit, vaig anar al Diari de Lleida.

—**No teniu carrera?**

—No. No he acabat cap de les dues car-

*Catalunya és
sobirana, però no es
pot independitzar?
Aleshores no és
sobirana*

ADIVA KOENIGSBERG

res que vaig començar. Vaig començar dret a Lleida perquè ma mare em deia: això de periodisme no et servirà de res, estudia dret per agafar cultura d'alguna cosa. Primer em va agradar molt. Era molt agraït. Perquè els professors represaliats de Barcelona els enviaven a Lleida. Teníem Jordi Solé Tura, Pedro Jover, Eliseo Aja. I fèiem dret romà, que és molt divertit. Dret polític, on vaig acabar fent un treball sobre el Maig de 1968. Però dret, a segon, la cosa és codi civil. Codi penal. 'Artículo 545 que va en remisión con el 548'. Uí, vaig dir, això no m'agrada. Vaig deixar dret. I estudiava periodisme a Barcelona, que no vaig acabar, i treballava al diari a Lleida. El primer dia que vaig anar a classe de periodisme era el 20 de novembre de 1975.

—Ha!

—Mon germà gran tenia un pis, i ens vam passar la nit rebentant Barcelona amb un que era poeta. I a les sis del matí, havíem d'anar a l'Autònoma. Era a la cuina, i vaig sentir-ho a la ràdio del veí. Hòstia, s'ha mort Franco. I a la UAB hi havia una festa brutal. Ho vaig trobar

sensacional. Però jo havia de tornar al diari a Lleida. Hi havia notícia. Aquest va ser el meu primer dia de classe.

—**Trebal·leu de periodista de seguida.**

—A Barcelona vaig col·laborar amb un diari que es deia Catalunya Express. Només col·laboracions en temes d'esport. No em donava gaire. I jo no volia demanar res a casa. Era caparrut. Me'n vaig atipar i vaig anar a Pamplona amb una xicota. Uns mesos. I vaig tornar a Lleida. I em vaig oferir a treballar pel diari El País. Hi havia Enric Canals i Alfons Quintà. Un dia era a casa i, per televisió, vaig veure detinguts per l'atemptat del Paps. I eren tots gent de Lleida que jo coneixia. Eren de la guàrdia de Franco. Gómez Benet, Bosch. Extrema dreta de Lleida. Jo sabia que tots eren de la guàrdia de Franco. I ningú ho deia. Aquesta és la meua, vaig dir. Vaig trucar a El País. 'Hola, us volia oferir una informació: aquesta gent són de la guàrdia de Franco.' El País va ser el primer que va dir que els assassins eren de la guàrdia de Franco. I arran d'això, vaig passar a ser corresponçal d'El País a Lleida.

—**Militàveu en algun partit?**

—No. Però estava polititzat. Jo en aquella època estava fascinat per Herbert Marcuse, Erich Fromm. Em va fascinar molt el Maig del 68. I vaig veure que els comunistes s'hi posicionaven en contra. I adonar-me d'això, a 17 anys, va ser veure que d'autoritarismes n'hi ha de moltes menes.

—**I d'independentista, quan us en feu?**

—Jo crec que sempre ho he estat. Però no és tant de ser independentista de tota la vida. Si vols l'autogovern, en quin moment poses el límit? Per què decideixes que els catalans són bons fent sanitat, però dolents amb afers exteriors? Per què? Només té una raó de ser, i és que creguis que hi ha d'haver un marc que és Espanya. I, per tant, podem donar coses a Catalunya, però mai trencar aquest marc. Però això és una cosa sentimental. Si som capaços d'autogovernar-nos, ho som per a tot. En vols dir independència? Doncs digues-ne independència. Catalunya és sobirana, però no es pot independitzar? Aleshores no és sobirana. No té cap mena de sentit.

—El judici als presos, el seguiu?

—L'he arribat a escoltar amb la wifi d'un avió. Tot el viatge. Les sis hores o set. Crec que amb el judici s'intenta acabar de construir el relat fals que s'ha fet sobre què va passar aquí a Catalunya. Ho veiem amb els guàrdies civils que van sortint. I suposo que el fiscal pretén demostrar un clima de violència. Al final aconseguixen allò que buscaven: que els mitjans de Madrid creïn un cultiu, i que expliquin que això era molt violent, per justificar una sentència que ja tenen feta.

—Quin és l'eslògan de Tatxo Benet?

—En tinc dos, que em vénen de la meua època de minyó escolta: Tant com puc. I sempre endavant.

—Poses 'Tatxo Benet' a Google i la primera cosa que surt és un article a El Mundo. Us situen al lloc 182 dels més rics d'Espanya. 260 milions. Xifres certes?

—No. La xifra certa és que jo tinc el 12% d'aquesta companyia. Això és cert. Però ells consideren el que val Mediapro, i calculen que val 2.000 milions. I el 12% són 240. Però per tenir-los, primer, jo m'ho hauria de vendre i, segon, que m'ho paguessin al preu que diuen ells. En fi.

—David Graeber, antropòleg. Autor de 'The debt'. Tesi: qualsevol multinacional s'ha aixecat fent trampa. Sense complir les lleis. Trencant-les. Imposible fer-se ric, si no.

—No. Jo no conec les altres multinacionals. Però si ens referim a nosaltres, no. En absolut. Es pot crear un gran grup sense que calgui atropellar ningú. Sense que calgui que la gent que hi treballa se senti cohibida.

—Com passeu d'escriure articles a fer negocis?

—Jo era un periodista que m'entusiasmava la meua feina. Súper apassionat. Jo era dels qui treballava a El Periódico de Catalunya i, si sentia unes ambulàncies a les dues de la matinada, trucava de seguida, agafava el cotxe i me n'anava a veure-ho. Era el que m'agradava. I quan entro a TV3, em diuen que si vull fer de cap d'esports. I allà, en

ADIVA KOENIGSBERG

Jaume Roures fa de cap de producció. Has de comprar drets, perquè si no, no tindràs material per a emetre. Tens producció, realització. I començo a veure que s'han de comprar coses. Vendre coses. Gestionar equips. I sense haver acabat la carrera de periodisme, que vaig fer tres anys, ni la de dret, un any, vaig haver d'aprendre i entendre un negoci. El negoci de la televisió. Quan es va acabar això de TV3, vaig anar a Madrid, a ser director general d'una companyia. Audiovisual Sports. La que tenia els drets del futbol. 40% Asensio. 40% Sogecable. I 20% TV3. TV3 una mica arbitrava, i vaig anar-hi de director general. Vaig estar-hi sis mesos, un any. Molt poc. Perquè Telefónica va comprar la part d'Asensio, per enfrontar-se amb Sogecable. I entre els dos era impossible de gestionar. I me'n vaig anar. I quan vaig marxar, vaig pensar que la cosa normal era dedicar-me a fer allò que sabia fer: comprar i vendre drets, programes. I d'aquí ve.

—Com és el vostre dia a dia? Per exemple, el darrer mes.

—Del darrer mes, quinze nits fora. Som en un moment d'expansió internacional. L'últim mes he estat a Los Angeles, Nova York, Londres, Xangai, Buenos Aires. A Los Angeles i Nova York, presentant Mediapro Studio, la nostra divisió de continguts, on els tenim tots empaquetats. A Londres, reunions amb bancs i financers. A Xangai, hi tenim el consell. Un de cada tres es fa allà. I dos de cada tres a Barcelona. I a Buenos Aires hi tenim un hub de negocis força importants. I tenim força operacions.

—Els homes de negocis us mateu entre vosaltres. Des de fora, ho sembla.

—No. No tinc aquesta sensació que sigui una cosa gaire agressiva. Nosaltres fem la nostra feina. Sí que a vegades molta gent s'ho pren així. Aquí a Espanya som en el punt de mira molt sovint. Però nosaltres no tenim una actitud agressiva amb la competència.

—Teniu un vessant de mecenes cultural. Per exemple, per què voleu fer

mil metres quadrats de llibreria Ona, a Barcelona?

—Perquè sóc molt fan dels llibres. Molt. Quan vaig venir a Barcelona vaig començar a comprar els llibres a la llibreria Ona. I des de llavors, sempre. M'ha agradat el seu posicionament sobre la cultura. Un dia vaig parlar amb la Montse: m'agradaria quedar-me la llibreria, i que tu continuessis portant-la. I vinga, endavant. I la meva dona, notària, i de León, em va dir: per què no ho fas ben fet? I vam buscar un local. Si em pregunteu quina estratègia hi ha darrere, jo crec que les cultures només viuen si hi ha escriptors que escriguin en aquesta cultura. Si escriuen en la llengua. Els intel·lectuals, els escriptors, són el gran tresor. Són els qui fan que s'aguanti aquesta cultura, llengua i país. És així. I hi ha un moment a la vida, que aquí tots ells han de decidir: ho faig en català o en castellà? No se n'adonen. Però els passa. Doncs els qui volem col·laborar, podem posar-los-ho fàcil perquè en el moment que hagin de prendre la decisió, triïn el català. La llibreria és una manera d'ajudar en aquesta direcció. La meva manera d'ajudar és fer una llibreria només en català, gran i amb ambició. La intenció és guanyar diners. I espero poder obrir el Sant Jordi vinent.

—Com combatreu Amazon?

—Tindrem un catàleg de llibres en català que ells no tindran mai.

—No es podran comprar per Amazon?

—Si els venc jo, ja em va bé. Però el catàleg el tindrem nosaltres. I segon, donant servei a la llibreria que no tenen.

—Autors que us agradi llegir?

—De Catalunya, m'agrada molt tota la poesia catalana. Papasseit. Carles Riba. Maria-Mercè Marçal. I Mercè Rodoreda i Joan Sales. Crec que Catalunya ha tingut grans poetes, i molt mala sort: molts han mort joves. Sempre he estat, ja de jove, fanàtic de Graham Green. I de Julio Cortázar.

—Comprareu més obres d'art censurades, com va fer amb la peça 'Presos polítics'?

—He fet una col·lecció d'obres censurades. En tinc unes quaranta o cinquanta. Mireu, m'acaben de portar el catàleg. No és definitiu. Tot això d'aquí són obres que han estat censurades en algun moment. De tot el món. M'agradaria exposar-les a Barcelona. Això forma part de la meva ideologia liberal que us deia. Ningú pot coartar la llibertat d'expressió. Hi ha obres de molta qualitat.

—Per exemple?

—Robert Mapplethorpe. Fotògraf dels EUA. Marta Minujin. Artista argentina. David Cherney. Artista txec, que va fer una mena de tauró d'Hirst, però a partir de la figura de Saddam Hussein. Tinc coses prohibides per l'Ajuntament de Barcelona. Aquest torero, per exemple, prohibit per Xavier Trias. I aquest altre torero, prohibit per Ada Colau. És Morante de la Puebla, que va fer un pòster per a anunciar la corrida que feia a Saragossa. I l'ajuntament no li va deixar posar aquest cartell a Barcelona. Aquest altre és de Figueres. 2010. Una exposició sobre el franquisme de Núria Güell i Levi Orta, que van fer una acció: un cotxe pintat de simbologia franquista. I s'havia de passejar per Figueres. L'alcalde ho va prohibir.

—L'alcalde Santi Vila?

—No ho sé. Jo ara tinc el cotxe. I mireu aquesta altra, és meravellosa. Zoulikha Bouabdellah. Són catifes d'oració, els ha fet un foradet al mig i hi col·loca sabates de dona occidental. Amb taló. Sensacional. Prohibit a França, durant l'època dels atemptats gihadistes. Hi ha obres de tota mena. Mireu aquesta. Eléaza. Pintor que viu aquí a Catalunya. Hi diu: 'Polític a l'atur busca cantonada segura i confortable'. Ja veieu quina ximpleria. Doncs li van fer treure, la Diputació de Màlaga. 'Per atemptar contra la dignitat dels polítics i de la dona.'

—Res a afegir?

—Abans m'heu demanat qui m'influeix. I sabeu qui m'influeix molt, ara? Els meus fills. Sembla una bestiesa. Doncs moltes vegades em fan de consciència. Moltes. ■

La meva manera d'ajudar és fer una llibreria només en català, gran i amb ambició

Sabeu qui m'influeix molt, ara? Els meus fills. Sembla una bestiesa. Doncs moltes vegades em fan de consciència

Els llibres, les roses i els petons són els protagonistes de la diada. ALBERT SALAMÉ

Sant Jordi ho aguanta tot

MONTSERRAT SERRA

Crònica de la diada del llibre i la rosa, una festa que enguany ha costat aixecar

Eren dos quarts de deu del matí quan s'obrien les portes del pati del Palau de la Virreina, seu de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, al costat del mercat de la Boqueria. Les parades de llibres de la Rambla eren a punt; els laterals, tallats. Però la ciutat no s'acabava de despertar. Passejar pel mig de la via més emblemàtica de la ciutat era una delícia. Poca gent, poques roses a les mans. Després de Setmana Santa, aixecar altra

vegada la quotidianitat laboral costava, sobretot perquè el temps tampoc no hi ajudava pas gaire: cel cendrós tapat, amenaçador. Cel que no tardaria a descarregar tímidament, però amb persistència. Espurnejava.

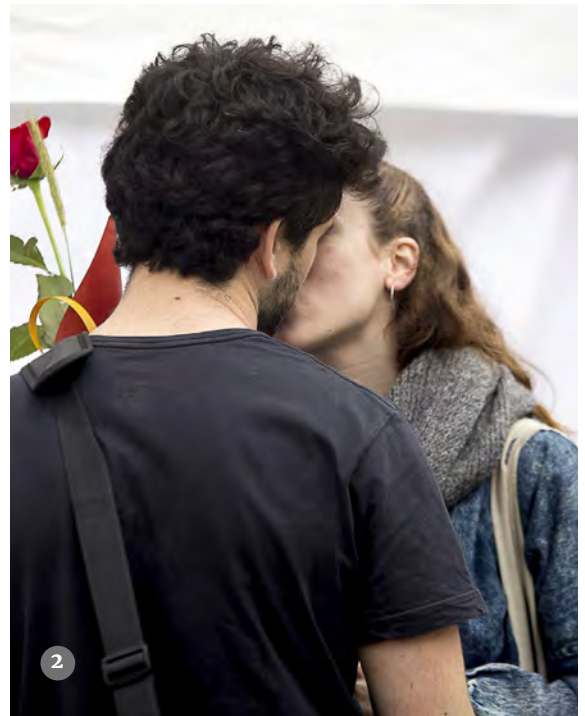
Però Sant Jordi és Sant Jordi i els editors a primera hora entraven a la Virreina, a l'esmorzar dels escriptors (tret de sortida de la diada), amb aquell estat d'excitació que amara la festa. Espurnejava, però el nervi era un fantàstic

impermeable. Confiaven que la pluja no els espatllaria la diada. Montse Ayats, editora i presidenta de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, deia: 'Si plou, patirem. Si no, la cosa anirà bé.'

L'editor d'Ara llibres, Joan Carles Girbés, ho deia així: 'Anem amb nervis. Crec que serà un bon Sant Jordi. Tinc ganes que passin coses.' L'editor començava la diada amb els rànquings de venda a favor. El llibre de contes d'Oriol Junqueras ha estat el més venut aquestes darreres setmanes, fins al punt que se n'ha fet un tiratge de 29.500 exemplars (2000 en espanyol), l'envit

més important de l'editorial després de la crisi econòmica.

Dins el Palau de la Virreina s'anaven concentrant els escriptors, potser menys que els altres anys. Els esperava un bufet amb xuixos i xocolata desfeta. Entre els autors més exòtics, Bel Olid, amb els cabells de color lila, anava vestida amb una jaqueta tres quarts amb estampació de zebra, elegant. I la ploma groga, amb tinta lila també. Sebastià Bennasar, col·laborador de VilaWeb, segurament l'escriptor amb més novetats d'aquest Sant Jordi, quatre (sí, quatre!), afinava una primera anàlisi possible

1 i 2. Els llibres, les roses i els petons són els protagonistes de la diada. ALBERT SALAMÉ // **3 i 4.** Òmnium ha omplert amb roses grogues la paraula 'Llibertat'. EFE / ALBERT SALAMÉ

de la jornada: 'Sembla que en Rafel Nadal serà l'autor més venut, però en general serà una venda molt atomitzada. Hi ha algun mediàtic que falla, com ara la Rahola, i penso que els llibres del procés faran figa, excepte el d'en Junqueras i algun altre. Perquè ja han tingut el seu moment, per la campanya de Nadal. En canvi, alguns títols d'editorials independents entraran en els deu més venuts.'

La batllessa, Ada Colau, a dos quarts d'onze, feia un petit parlament, recordant els atemptats de la Rambla, solidaritzant-se amb les víctimes i els afectats de Sri Lanka, remarcant l'excel·lència política que vivim, amb presos polítics, recordant especialment Jordi Cuixart, que avui celebra el sant i ahir va fer quaranta-quatre anys (encara no s'havia anunciat el seu segon fill amb Txell

Bonet, notícia que s'ha sabut a mitja tarda). I va reclamar la Barcelona ciutat literària, que celebra la vida, la llibertat i l'amor.

Érem al costat de Marcel Mauri, vice-president d'Òmnium, quan Colau recordava la figura de Jordi Cuixart tot i les diferències polítiques que els separen. Mauri recordava a VilaWeb: 'Evidentment que vivim en una anomalia política, amb un president a

la presó, que és el president de l'associació cívica i cultural més important d'Europa, amb 166.000 socis.

De dos quarts de deu a dos quarts de dotze espurnejava. Espurnejava. I els nervis d'excitació es tornaven d'inquietud entre editors i llibreters. Pujant Rambla amunt, les parades protegien els llibres amb plàstics, fet desolador i contraproduent per a les compres. Només hi havia

cues als autors més venuts d'aquestes darreres setmanes i als mediàtics.

Un dels pocs autors que no sentien la pluja era Rafel Nadal. A totes les parades ha tingut cua per signar *El fill de l'italià*. Un diàleg escoltat:

—Venim de Llivia. Cada any venim per Sant Jordi a Barcelona. Bé, de vegades venim el dia abans. Els tinc tots, els teus llibres.

Comentem a la parella de Llivia que tot apunta que aquest llibre serà dels més venuts aquest Sant Jordi. Nadal hi intervé:

—Això no és el més important, el més important sou vosaltres, els lectors.

Un altre lector ha fet vint minuts de cua. I una noia li comenta que vol regalar el llibre al Veniero, la seva parella, que és italià. I aleshores apareixen sis estudiants de segon de batxillerat de l'institut de Llanvanes. Li demanen que el signi per a la biblioteca de l'institut. Rafel Nadal els diu que el llegeixin per gust, no pas per obligació, i que si no els agrada, que el deixin.

A dos quarts de dotze deixa d'espurnejar, tot i que el cel encara és encapotat.

Maria Barbal feia cinc anys que no publicava cap llibre i estava contenta de poder retrobar-se amb lectors, uns joves que li deien que era la seva autora preferida (que no són els seus lectors habituals), uns altres que compraven el llibre per regalar a la mare o el pare. 'Estic contenta. Noto que aquest llibre és ben rebut.'

A la mateixa taula, amb Maria Barbal, signava el seu

últim llibre, *Felicitat*, Carme Rusalleda. La cuinera sorprendria els lectors amb un regal fantàstic: un punt de llibre amb la recepta d'un còctel:

UN CATALÀ

(còctel)

1 litre de suc de maduixa
250 ml de suc de gerds
250 ml de suc de cirera
250 ml de suc de llimona
250 ml de suc de taronja
500 ml de Ratafia*

Mescleu els ingredients i reserveu el líquid en fred. Serviu-lo en un vas bonic amb un parell de glaçons. *Ratafia, beguda espirituosa d'herbes. Originària del Pirineu. Excel·lent aperitiu o digestiu per a les postres. El mot 'ratafia' prové del llatí 'ratafiar', que significa segellar un pacte. Un pacte d'amistat, d'amor o de negocis.

Amb Maria Barbal i Carme Rusalleda signava el cantant i ara també escriptor Gerard Quintana, que també tenia cua per signar. Una cua de seguidors del cantant, que cerquen també la seva complicitat en la seva primera novel·la, *Entre el cel i la terra*. Uns lectors molt heterogenis, d'edats molt diferents. Tots cercant la signatura, el petó i la foto. I explica: 'És la primera vegada que signo una novel·la per Sant Jordi, tot i que he signat llibres de Sopa de Cabra dues vegades, abans. Però aquest any, la dimensió d'aquest Sant Jordi no té res a veure amb els altres viscuts. La resposta de la gent és molt positiva, perquè ja tenim una memòria compartida. M'he dedicat tota la vida a ser un músic, però des de jove realment volia ser escriptor. Ho he aconseguit gairebé a cinquanta anys. Em

1. Rafel Nadal saluda una de les moltes lectores que han aconseguit la seva dedicatòria. ALBERT SALAMÉ // 2. Maria Barbal signa el seu llibre 'A l'amic escocès'. ALBERT SALAMÉ // 3. Jordi Lara escolta el relat d'una lectora que apareix al seu llibre 'Sis nits d'agost'. ALBERT SALAMÉ // 4. Laura Huerga i Marina Garcés. ALBERT SALAMÉ

Òmnium ha omplert amb roses grogues la paraula 'Llibertat'. EFE

sento més impostor en la música que en l'escriptura. He dissimulat tota la vida.

La ruta de les parades d'editorials independents

A dos quarts d'una ens proposem de fer la ruta de les parades d'editorials independents, passeig de Gràcia amunt. La primera que trobem és la parada d'Edicions de 1984. Hi signa Jordi Lara, el seu llibre *Sis nits d'agost*, sobre els últims dies de la vida de Lluís Maria Xirinacs. Lara ens diu que és un llibre tan emocional que la gent li explica secrets i fets de família, històries amagades que desencadenen la lectura del llibre. Amb tot, 'la satisfacció és que et llegeixi més gent'. Jordi Lara, efectivament, ha fet un salt en el nombre de lectors.

I aleshores hi ha un moment intens:

—Bon dia. He fet unes quantes voltes abans no m'he acostat, però t'havia de dir una cosa.

—...

—Sóc la dona d'en Busquets Grabulosa i surto al llibre.

—Ah, sí, surts en l'escena d'un dinar amb ell.

—Sí, me'n vaig anar abans i me n'he penedit sempre.

—Has llegit el llibre?

—Sí, el vaig engolir. Em va agradar molt. Per això ara voldria llegir-ne un altre de teu [ha triat *La màquina d'espavilar ocells de nit*].

Després passem per la parada de les editorials Llegir en Català. Núria Iceta, editora de Llibres de l'Avenç, tot i el mal temps, confia que s'arreglarà.

Òmnium ha omplert amb roses grogues la paraula 'Llibertat'. ALBERT SALAMÉ

Al matí espurnejava, espurnejava... ALBERT SALAMÉ

Una mica més amunt, l'editorial Raig Verd, que amb un centenar de títols ja disposa de parada pròpia (a més de formar part també de Llegir en Català), celebra l'èxit d'*Humanitats en acció*, amb les humanitats al carrer, tot prenent un vermut. Marina Garcés, coordinadora del volum, reconeix que l'ha sorprès l'èxit de vendes del llibre: 'Una sorpresa bonica que et dóna la vida. Aquest llibre és una història col·lectiva que ha arribat a ser un llibre. Aquesta bona resposta de la gent, que ha vingut de molts àmbits diferents i no especialitzats, és molt positiva: implica una aposta per la complexitat, per noms no evidents, per temes compromesos, exigents.'

I una mica més amunt, encara s'han aplegat un altre grup d'editorials independents: Males Herbes, Labreu, AdiA, Arcàdia, Club editor,

Una mostra rica, variada, d'allò que és també aquest Sant Jordi, més enllà dels títols més venuts

L'Altra, Lleonard Muntaner. Ester Andorrà, de Labreu, ja a l'hora de dinar, era optimista en relació amb les vendes i estava molt encuriosida pels lectors que visitaven la parada: 'Un jove ha passat més de mitja hora mirant i remirant els llibres i al final n'ha triat un, ben conscient de què triava. Alguns altres han vingut amb la llista feta de casa i s'han endut vuit llibres.'

A les dues del migdia autors, editors i polítics, pujaven a la terrassa de l'hotel Condes de Barcelona a reposar una mica i dinar a peu dret. Tots han estat testimonis de com s'obria el cel i apareixia el sol. El director editorial del Grup 62, Emili Rosales, assegurava a VilaWeb: 'Sant Jordi ho pot vèncer tot: campanyes electorals, la meteorologia, les dates en què s'escau...'

Havent dinat, quan la Rambla de Catalunya ja començava a anar col·lapsada,

encara hem visitat un dels racons més bonics i desconeguts de Barcelona on s'han signat llibres: el jardí de la llibreria la Central del Raval, on Toni Sala ha signat la seva novel·la *Persecució*, l'únic lloc on ho ha fet en tot el dia. El jardí de la llibreria la Central del Raval és potser el racó amb més encant del Sant Jordi barceloní, juntament amb l'Antic Teatre, a prop del Palau de la Música, on la llibreria Calders i el Culturista han omplert el jardí interior de llibres i activitats per als més petits.

Hem finit la passejada de Sant Jordi a les sis a la llibreria Laie del CCCB, on signaven autors tan interessants i complementaris com ara Víctor Garcia Tur, Víctor Sunyol, Marta Marín-Dómine, Eva Baltasar i Joanjo Garcia. Una mostra rica, variada, d'allò que és també aquest Sant Jordi, més enllà dels títols més venuts.

Arts escèniques Festival Contorsions a València

Gastronomia Maduixes del Maresme

Entrevista El Diluvi

VilaWeb { Paper > 27-28/4/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Ballarins 'millennials', propostes
internacionals... Us oferim les quatre claus
de la programació del festival d'enguany

LES DONES I EL PAISATGE D'OLLOT: COMENÇA EL SISMOGRAF

BALLARINS 'MILLENNIALS', PROPOSTES INTERNACIONALS, EL PROTAGONISME DE LES DONES I EL PAISATGE D'OLOT: COMENÇA EL SISMÒGRAF

Dansa Us oferim les quatre claus de la programació del festival d'enguany

SIMÒGRAF OLOT

ESTER ESTELA

Aquest cap de setmana, Olot es converteix en la capital de la dansa contemporània del país perquè s'hi fa el festival Sismògraf. Considerada per la Generalitat de Catalunya una de les sis fires i mercats estratègics, la trobada comprèn una quarantena d'espectacles i es farà fins diumenge en espais molt diversos de la capital de la Garrotxa. Alguns d'aquests indrets són els habituals, com ara el Teatre Principal i la sala el Torín, però també es podrà veure dansa en indrets menys convencionals, com ara al cràter del volcà Montsacopa i en un autobús. A més, gran part dels espectacles

es fan als carrers de la ciutat i enmig de la natura i la majoria són de franc.

La programació se centra en els joves creadors sense oblidar una bona selecció d'allò més innovador que es fa fora. També posa el focus sobre uns quants temes, que van de les revoltes al feminisme passant per relectures del passat i la tradició. Finalment, un dels trets distintius del Sismògraf és la particular barreja que fa de la dansa amb el paisatge olotí. Tot seguit, us desgranem les quatre claus de la programació d'enguany.

Una defensa dels coreògrafs i ballarins 'millennials'

Un dels punts forts de la programació és la presència de diversos ballarins i

coreògrafs nascuts a la dècada dels noranta i que formen part de la generació anomenada *millennial*. És a dir, que el Sismògraf opta per promoure el talent jove. Entre la programació destaquen els noms de Raquel Gualtero, que es va encarregar de l'espectacle inaugural, i la gironina Claudia Mirambell, que amb l'espectacle *Servei de desubicacions 24H* reflexiona sobre la transformació de l'espai per mitjà de la dansa.

També es podrà veure *Pinkfish*, l'òpera prima d'Ana Borrosa. Després de passar per diverses companyies de dansa, la coreògrafa andalusa resident a Barcelona presenta un multi-premiat espectacle que s'inspira en les coreografies de la natació sincronitzada, però amb un de-

Un dels espectacles del Sismògraf 2018. s.o.

tall important: es representen fora de l'aigua. Un altre jove talent destacat del Sismògraf és la ballarina i creadora Janet Novás. Al costat de la música gallega Mercedes Peón, presenta *Mercedes Mais Eu*, una producció que s'endinsa en els ritmes tradicionals gallecs.

Les propostes internacionals arriben a Olot

En l'apartat internacional destaca *Rare birds*, una producció de la companyia de circ franco-canadenca Un Loup pour l'Homme. Formada per Alexandre Fray i Frédéric Arsenault, la companyia investiga sobre els equilibris com una forma de relació entre persones. Una altra companyia estrangera destacada és La Débordante Cie, que presenta a Olot *Loin*. Coneguda pel seu eclecticisme, la companyia barreja espectacles de sala i

de carrer, coreografies i improvisació, humor i reivindicació.

També es podran veure les darreres propostes de Compagnie Épiderme, les performances de Gwendoline Robin, les simbiosis artístiques de Humanhood, la fusió entre dansa urbana i contemporània de Julien Rossin i el jove talent de Junyi Sun.

Feminisme, revoltes, relectures de la tradició, entre els temes més destacats del festival

La programació té un marcat accent femení, amb una gran presència de dones, i això també es nota en les temàtiques dels espectacles. L'artista multidisciplinar Ada Vilaró presenta *360 grams de bellesa*, que versa sobre la bellesa dels cossos imperfectes. A *Picnic on the moon*, Júlia Godino i Alexa Moya reflexionen sobre les aparences, i a

La programació té un marcat accent femení, amb una gran presència de dones, i això també es nota en les temàtiques dels espectacles

Un dels espectacles del Sismògraf 2018. s.o.

Un altre dels indrets emblemàtics del Sismògraf és la concorreguda jornada de dansa que es fa cada any al parc Nou d'Olot

La bugada, el grup de dansa Labuena Compañía vol recuperar l'espai de confidències, desitjos i pors que tenien les dones fa anys quan rentaven la roba plegades.

Els temes i conflictes de la societat també toquen als creadors i això queda reflectit en els seus muntatges. L'agrupació de dansa urbana Compagnie Dyp-tik presenta l'espectacle *D-Construction* que s'inspira en les revoltes i en què els ballarins executen les coreografies al voltant d'una tanca metàl·lica. Un altre dels grans temes del Sismògraf és la relectura de les tradicions: ho fa amb les hongareses József Trefeli i Gábor Varga, i amb les gallegues ja esmentades Janet Novás i Mercedes Peón.

Un festival que sap unir com ningú dansa i paisatge

Un dels trets distintius del Sismògraf és que sap aprofitar molt bé el carac-

terístic paisatge volcànic d'Olot i els seus voltants per fer-hi diversos espectacles. Aquest és el cas d'*Erritu*, una producció de la companyia de dansa basca Kukai Dantza que es representarà a l'interior del cràter del volcà Montsacopa. Versa sobre els rituals i té la característica que les coreografies s'acompanyen de cant coral interpretat per una agrupació de la localitat on s'interpreta l'espectacle.

Una de les principals novetats d'enguany també barreja dansa i paisatge i és la creació d'un itinerari amb bicicleta per fer arribar el ball a espais on no arriba habitualment. Així, dissabte al matí es farà una ruta guiada amb tres parades en llocs sorpresa per veure tres propostes: *JINX103* dels suïssos József Trefeli i Gábor Varga; *Meeting point* dels bascs Ertza i *Pinkfish* de la jove andalusa Ana Borrosa.

Dissabte també es farà la trobada de dansa urbana, el Sismohop. Des del bell mig de la plaça major d'Olot es podran veure les darreres tendències d'aquesta subcategoria de ball de la mà de The Jokerz, David Vento, Julien Rossini i Aina Lanas.

Un altre dels indrets emblemàtics del Sismògraf és la concorreguda jornada de dansa que es fa cada any al parc Nou d'Olot. Es farà diumenge, durant tot el dia, i es podran veure les propostes de les companyies Unaiuna, el teatre físic d'Iker Gómez, Iván Benito i la Intrusa. Un dels espectacles més destacats és la *performance* de la ballarina canadenca Caroline Laurin-Beaucage, *Habiter sa mémoire*. La creació i execució de l'espectacle tindrà quatre hores de durada i es repetirà el 29 d'abril amb motiu del Dia Internacional de la Dansa.

El Diluvi. NEREA COLL

FLORA SEMPERE (EL DILUVI): 'NOSALTRES FEM LA LLUITA AMB UN SOMRIURE'

Música Conversa amb el Diluvi amb motiu de 'Junteu-vos', el nou disc que presenten a Barcelona i Cullera aquest cap de setmana

PAU BENAVENT

La veu d'Anna Gabriel sona al primer tema de *Junteu-vos* (Halley Records, 2019), el nou disc del Diluvi, un àlbum festiu i reivindicatiu que lluita contra els embats de la intolerància i les injustícies actuals. Els de Castalla canten a l'amor i a la vida amb lletres amables i combatives d'ençà que van començar, l'any 2011. En el terreny musical s'acosten a la tradició valenciana, fan ballar tothom a ritme de cumbia, reggae i més i, alhora, investiguen amb l'essència de la seua sonoritat: barregen efectes de guitarra i sintetitzador amb el violí, l'acordió diatònic i la bandúrria en

dotze cançons. Com que aquest cap de setmana actuen a Barcelona i a Cullera, parlem de tot això i més amb la cantant i bandúrria, Flora Sempere:

—El disc porta per títol el famós vers del poema de Salvat-Papasseit que canta Ovidi Montllor.

—Fa temps que volíem fer aquesta versió perquè, tot i que fem cançons pròpies, vam començar fent cançons de l'Ovidi. I 'Sageta de foc' ens agradava moltíssim i vam proposar de fer-la. I coincideix que, no sé si per la inestabilitat que hi ha en l'àmbit social i polític, considerem que és molt important ajuntar-se. Volem crear el sentiment de col·lectivitat, amb la música.

—Per què aquesta crida a la unitat?

—Fem la crida a la unitat perquè el panorama social i polític és vertaderament molt inquietant, amb molta incertesa, i crec que això ens provoca moltes inseguretats a tots. De vegades, fins i tot, fa sentir-nos incompresos, sols. Crec que és important aquest despertar en el sentiment de col·lectivitat per donar-nos suport els uns als altres.

—Anna Gabriel recita versos a 'Sageta de foc' i al començament del disc, a 'Poemari incomplet', que enllaça amb 'Heroïnes de la fosca nit', escrita per Majo Domènech. Com va sorgir la col·laboració?

—Els versos que recita enmig de 'Sageta de foc' li'ls vam deixar de manera

El Diluvi. NEREA COLL

lliure perquè trobem que l'Anna és fora injustament, no pot parlar, no pot manifestar-se. Volíem dedicar-li aquest espai perquè poguera parlar, dir el que volguera. Són uns versos molt encoratjadors i motivadors. I també és amiga nostra, sabem que el Diluvi li agrada molt i no va dubtar a col·laborar en el disc.

—Vau enregistrar-ho a Suïssa? Com estava d'ànims?

—Sí, no hi vam anar tots perquè en aquell moment alguns enregistraven el disc. Els altres la van visitar i, de pas, van fer aquesta col·laboració. Hi vam anar amb el nostre equip, una miqueta rudimentari, però va ser suficient per a poder-ho enregistrar adequadament. La vam veure bé perquè és molt valenta i molt forta. Però, evidentment, ella voldria ser a casa. És que tot això és molt fotut.

—Com es viu la situació política del Principat a l'Alcoià?

—Doncs hi ha de tot. Trobes gent que s'indigna de veure què passa. Com és possible que hi haja presos polítics al segle XXI? Com és possible que per votar,

per voler triar, passe açò? Però també hi ha molta gent que no pensa així, que es creu allò que són uns colpistes i tota la pesca. Nosaltres, crec que és força clar, no ho pensem, això, i estem a favor de l'autodeterminació, haurien de poder votar.

—Ara que parlem de les relacions dins el país, 'Misèria i amor' explica la ruptura d'una relació a la carretera travessant 'de sud a nord'. Intuïsc que és real i que parreu de la AP-7, perquè alguns membres heu viscut a Barcelona.

—Sí, sincerament. Va ser així. La lletra és d'un membre del grup i parla d'una ruptura a la AP-7. Ens agrada dir que les lletres són del Diluvi, tret de les cançons en què col·laboren persones externes, com és el cas de 'He obert una porta', amb la col·laboració de Soledad Vidal, i 'Heroïnes de la fosca nit', que és de Majo Domènech, la mateixa que va escriure 'I tu, sols tu'. També hi ha 'Sageta de foc', de Salvat-Papasseit, i 'La revolució', que és un poema que va fer l'Ovidi però que no va arribar a musicar. Pel que fa a la resta, fem les lletres entre tots.

—El Diluvi és un grup compromès amb la llengua, la cultura i l'activisme social, amb cançons que parlen d'amor i amistat. Lluiteu pel canvi des del pacifisme.

—Són qüestions que van relacionades, en aquesta vida. I pots encarar les lluites d'aquesta manera. De fet, sempre hem tingut eixe ideari dins el grup: parlar de les coses quotidianes, fer cançons que cada un de nosaltres pugui fer seues. I també fer-ho d'una manera com som nosaltres, que mai no tenim actituds agressives ni fem una música que no ens representa, al contrari, la nostra música ens representa i intentem acostar-la a la gent. Per això, potser, nosaltres fem la lluita amb un somriure, des d'aquest punt de vista pacífic, des del punt de vista de l'amistat, de donar suport, de l'èstima. I sempre hem intentat mantenir això perquè és el nostre plantejament.

—'Somriures' és una cançó optimista que parafraseja 'Heura', de Cesc Freixas idedicada a la seua filla.

—Sí, vam pensar de fer aquesta aclucada d'ull a la lletra de Freixas, però també a l'Heura, la seua filla. Ens va inspirar una

anècdota que vam viure amb ells en un concert on vam coincidir: la xiqueta era amb sa mare i sa mare es va fer mal, la menuda va anar a curar-la i li va dir: 'Mama, somriu'. Aquesta tendresa ens va xocar molt.

—'Tremole' és un cant a l'amor passional amb una alta dosis d'Estellés i Ovidi, una cumbia que situeu a la València combativa. Existeix eixa València o ja ha abaixat la guàrdia?

—Existeix eixa València, i tant. Vull dir, la lletra parla de l'amor passional per la ciutat de València, i fa referència al poema 'Els amants' d'Estellés. Sí que existeix, és present, València hi és. I, potser, últimament més que mai. El darrer canvi polític ha permès que tot això aflorara amb més força.

—'Heroïnes de la fosca nit' s'inspira en la poesia combativa 'Divisa' de Maria-Mercè Marçal, amb lletra de l'alacantina Majo Domènech, autora de 'I tu, sols tu' i 'Tendresa insubmis'. És un cant a l'alliberament de les dones i a cercar referents nou. Dieu: 'No som hereves de Neruda, som les filles de Marçal.'

—En l'ideari del Diluvi hi ha, evidentment, la lluita feminista: la revolució serà feminista o no serà. I la frase 'No som hereves de Neruda, som les filles de Marçal' és molt potent. Neruda té acusacions de violació i tot. I creiem que cal trencar amb tots aquests referents, perquè Neruda sempre ha estat un referent literari. I nosaltres volem dir que no, que el nostre referent és una escriptora feminista, lluitadora, que volia el canvi. I creiem que és molt important trencar tots aquests estereotips i totes aquestes coses que vénen imposades, agafar nous referents.

—D'on ha eixit la lletra inèdita d'Ovidi Montllor, 'La revolució'?

—M'agrada molt llegir poesia i vaig trobar-ne la lletra en una web on hi ha publicats els seus poemes. M'agrada molt perquè coincideix força amb la manera com pense jo que hauria de ser una revolució. És curiós.

El Diluvi. MÒNICA LLOP

—Ovidi Montllor explica què significa la revolució i diu que és necessària com la saó per a la terra. Dieu que coincideix força amb ell: què creieu que és, la revolució?

—Per a mi, la revolució és això, ha de ser necessària. Necessària per al canvi. Però sobretot m'agrada molt la manera que té de dir-ho, que no ho diu amb crit ni amb passió. És una cosa que vas fent, i que pots fer-la amb un somriure, però tu vas canviant les coses, a poquet a poquet, i vas calant en la gent, vas creant eixos nous referents. Tot això, per a mi, també és fer una revolució, perquè moltes vegades relacionem el terme revolució amb guerres, revoltes i coses així, més violentes. I ell ho presenta d'una manera

molt subtil. Fem-ho, tant sí com no, des del respecte, sense posar-nos a cridar, ni a guerrear, però anem fent coses i canvis. Eixa és la manera com m'agrada.

—Què li vau demanar, al productor David Rossell?

—Li vam dir que la nostra idea, en aquest àlbum, era no posar-nos barreres pel que feia a la sonoritat, perquè, vulgues que no, la música també ha de fer una evolució, no podem quedar-nos estancats. No volem perdre la nostra identitat, tenim els nostres sons d'instruments tradicionals i valencians, i el toc folk, però volem anar més enllà, volem festejar amb l'electrònica, per què no? Volem agafar ritmes que, segurament, no

haviem fet mai, com per exemple el de 'Suau sensació', que és un poc country, mexicà. Incorporar nous instruments, com ara un sintetitzador i una mandolina. Hem jugat moltíssim amb sonoritats i possibilitats dels instruments i crec que el resultat és ben parit.

—El sintetitzador té un pes especial i, fins i tot, hi sona una marimba.

—Hem flirtejat tant com hem volgut i més: electrònica, sons, pedals... Per exemple, en el pont de 'Heroïnes de la fosca nit', l'acordió té una sonoritat diferent, David Rossell va utilitzar un pedal que habitualment s'utilitza per a les guitarres i quedava molt bé, és una sonoritat nova, que no s'ha fet mai.

—Feu ús d'elements tradicionals: la primera melodia que canteu a 'Suau sensació' recorda el cant valencià, com passava amb 'Ànima blanca'. I continueu amb el violí, l'acordió diatònic i la bandúrria. Què us aporten aquestes sonoritats?

—Ens aporten poder dur la nostra cultura, la nostra música, més enllà, no quedar-nos en les coses que ja s'han fet. Portar tots aquests instruments, que són tan nostres, a uns altres terrenys, que molta gent no ho ha fet. I això crec que és molt enriquidor, culturalment i musicalment.

—Al disc també hi són Ebri Knight, Huntza, Roba Estesa i els aires balcànics de la Balkan Paradise Orchestra, a 'La revolució'.

—Per a nosaltres, tant Roba Estesa com Balkan Paradise Orchestra són dos referents, per exemple, de dones als escenaris. Que també és una qüestió que ens preocupa, perquè, moltes vegades, als festivals i concerts en veus molt poques, de dones, a l'escenari. I, precisament, aquests són dos grups com una casa de pagès. Vull dir que, per a nosaltres, deuen ser els nous referents en la música. I per què col·laboren en 'La revolució'? Doncs, per allò que dèiem, perquè la revolució serà feminista o no serà.

—Tot just comenceu els concerts de presentació a Barcelona i Cullera. Hi haurà sorpreses?

—Al concert de Barcelona hi haurà alguna sorpresa, si tot va com tenim pensat. Alguna col·laboració.

—Enguany us estreneu al Viña Rock.

—Correcte, ens estrenem al Viña i la veritat és que ens fa molta il·lusió, perquè hi havien anat grups que són amics nostres i pensàvem: 'A nosaltres no ens ho diran?' El Viña ja fa anys que té espais per a altres tipus de música, hi ha molta varietat, no és solament de rock. Toquem en un escenari de grups valencians.

—Per acabar: quina valoració en feu, del disc?

—N'estem molt contents. Crec que el disc ens ha eixit molt bé, d'acord amb els nostres objectius. Espere que agrade, de moment la resposta és molt positiva. Estem molt contents, ens donem per satisfets.

Com que aquest cap de setmana actuen a Barcelona i a Cullera, parlem de tot això i més amb la cantant i bandúrria, Flora Sempere

El Diluvi. NEREA COLL

ÉS TEMPS DE MADUIXES AL MARESME

Fires Mercats, menús degustació i tot de receptes amb maduixa local són els elements principals de la jornada gastronòmica

REDACCIÓ

De color vermell intens, textura carnosa i amb un gust molt dolç i un punt d'acidesa. Així són les maduixes del Maresme. El microclima i l'orografia de la part muntanyosa de la comarca, juntament amb una opció intencionada pel cultiu artesanal, fan d'aquestes maduixes un producte estrella dins la nostra gastronomia. Per això, quan n'arriba la temporada, són les protagonistes de la jornada gastronòmica Temps de Maduixes.

El cicle dura fins el 2 de juny i es fa a diverses poblacions de la comarca: Arenys de Mar, Arenys de Munt, Calella, Canet de Mar, Mataró, Pineda de Mar, Premià de Dalt, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Iscle de Vallalta, Sant Pol de Mar, Santa Susanna i Vilassar de Dalt. En les activitats que s'hi organitzen, tant es poden degustar menús i plats elaborats amb maduixes com comprar exquisideses a comerços locals o omplir el cistell directament dels productors a les fires.

Les jornades arrenquen diumenge a Sant Cebrià de Vallalta amb la Fira de la Maduixa, un mercat on els pagesos vendran directament. L'oferta es complementarà amb jocs infantils i activitats organitzades per diverses entitats del poble. Mentre duri el cicle, més poblacions de la comarca faran sengles fires: el 5 maig a Canet de Mar i a Sant Iscle de Vallalta i l'11 i 12 de maig a Sant Pol de Mar i a Arenys de Munt. En tots aquests indrets s'hi podran comprar maduixes directament als productors, descobrir més mostres tradicionals i gastronòmiques i aprendre el funcionament del procés de cultiu.

Les maduixes del Maresme. vw

Mil i una maneres de menjar maduixes

Paral·lelament als actes, fins a començament del mes de juny uns quants restaurants de la comarca ofereixen menús amb maduixa del Maresme. N'hi ha d'estils ben diversos: des de fondes de tota la vida a establiments premiats per la Guia Michelin.

S'hi poden trobar tant els plats més tradicionals, com ara receptes especialment pensades per a donar protagonisme a les maduixes, com combinacions més atrevides: en un gaspatxo, en forma de tàrtar,

per acompanyar un formatge de cabra o com a ingredient estrella d'una amanida. Alguns restaurants van més enllà i proposen combinacions insòlites com ara una hamburguesa amb quètxup de maduixa i una botifarra aromatitzada amb maduixes.

Però on es destaquen sobretot és en les postres: de les tradicionals maduixes amb moscatell o nata a mil fulls amb crema i maduixetes, bombons de maduixa o còctels. També poden acompanyar pastissos de xocolata, ser l'element principal d'una mousse o adoptar forma de coulis per aromatitzar iogurts.

La programació, que abasta fins al mes de setembre, agrupa disciplines molt diverses. COINCIDÈNCIES

MÚSICA, DANSA, GASTRONOMIA, PERFORMANCES I TEATRE AL SOSTRE DE LA CIUTAT: ARRENCA EL CICLE TERRATS EN CULTURA

Festivals La programació s'allarga fins al setembre
• Ofereix espectacles a Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat i Lleida

REDACCIÓ

Ja fa sis anys que, quan arriba el bon temps, l'associació Coincidències organitza el cicle **Terrats en Cultura**. N'és el principal tret distintiu que la majoria dels espectacles es fan en terrats particulars. L'indret de la cita és sorpresa i el públic no en sap l'adreça fins mitja hora abans de començar. L'objectiu, diu l'organització, és treure la cultura dels espais habituals per fer-la més pròxima. La programació, que abasta fins al mes de setembre, agrupa disciplines molt diverses: música, dansa, teatre, cabaret, performances, gastronomia...

A la primera, només s'hi inclouen terrats de la ciutat de Barcelona, però ara també es fan espectacles a Lleida i a l'Hospitalet de Llobregat, on arrenca el cicle aquest cap de setmana. Dissabte al terrat de la biblioteca de Bellvitge es podrà sentir Pau Alabajos interpretar *Ciutat a cau d'orella*, el concert que va dedicar a

La programació, que abasta fins al mes de setembre, agrupa disciplines molt diverses. COINCIDÈNCIES

En un indret secret de l'horta de Lleida el cap de setmana del 29 i 30 de juny s'hi faran dos espectacles de cabaret

Vicent Andrés Estellés pel vint-i-cinquè aniversari de la seva mort. I diumenge al Centre Cultural de Bòbila s'hi faran tres espectacles de microdansa.

Fer cultura a Barcelona des de les altures

El cicle continuarà a Barcelona, on tots els espectacles es fan en terrats particulars. Al barri de la Pau el 17 de maig es farà un concert del trio de veus negres The Sey Sisters i el 31 de maig a l'Eixample l'obra de Llorenç González *Tocando al frente*. El 15 de juny un terrat del Poble-sec es convertirà en el llunyà oest amb el concert-espectacle de Johnny & Vienna i el 20 de juliol Pau Alabajos oferirà un concert acompanyat del grup portuguès Galopim a les Corts.

En el cicle també hi ha espai per a les estrenes d'espectacles, com ara *Rita*,

obra de Marta Buchaca protagonitzada per David Bagés i Sara Espígul. Es podrà veure per primera vegada el 26 de juliol en un terrat del barri de Tres Torres. Més activitats destacades són un maridatge de vins i poesia, amb Salva Soler a Hostafrancs (13 de setembre) i un dels actes més característics del cicle: l'espectacle que es fa coincidir amb el piromusical de les festes de la Mercè. Enguany anirà a càrrec del trio Ivalva i té l'al·licient afegit que es farà des d'un terrat del barri de l'Eixample amb unes vistes privilegiades del castell de focs.

Els terrats i espais emblemàtics de Lleida s'hi afegeixen

El mes de juny Terrats en Cultura arribarà a Lleida, on oferirà quatre concerts en indrets molt especials de la capital de Ponent. El dia 12 Cesk Freixas pre-

sentarà el seu darrer disc, *Festa Major*, al terrat del Castell de la Suda. L'endemà, 13 de juny, s'estrenarà a la Llotja un espectacle molt especial que barreja flamenc i gastronomia, amb Juan Carlos Lérica i Marina Monsonís: *L'hora del ritual*.

I en un indret secret de l'horta de Lleida el cap de setmana del 29 i 30 de juny s'hi faran dos espectacles de cabaret. El primer serà *Ocaña, la reina de les Rambles*, un musical escrit per Marc Rosich i amb música de Marc Sambola. Protagonitzat per l'actor Joan Vázquez, vol ser un homenatge a Ocaña, artista i activista homosexual. I l'endemà es podrà gaudir del 'cabaret rural' de La Glorias Cabareteras, un duet de vedets en hores baixes que canten, ballen i xerren sense miraments.

El festival Contorsions, dedicat al circ, va néixer a València la primavera passada, impulsat per l'Ajuntament de València. A. V.

EL CIRC S'APODERA DE TEATRES I ESPAIS DE VALENCIA AMB EL FESTIVAL CONTORSIONS

Circ S'hi presenta una visió plural, eclèctica i renovada de les arts circenses

REDACCIÓ

El festival Contorsions, dedicat al circ, va néixer a València la primavera passada, impulsat per l'Ajuntament de València. Torna aquest cap de setmana, per presentar una visió plural, eclèctica i renovada de les arts circenses. Els jocs malabars, el clown, la mímica i els equilibris prendran diversos indrets de la ciutat: la plaça de l'Ajuntament, la sala la Muntant, el teatre el Musical i el Tinglado 2 de la Marina.

Hi participaran una vintena de companyies. N'hi ha de fora –França, Bèlgica,

Argentina, Itàlia, Ucraïna...–, però també del país i locals, perquè un dels objectius del festival és difondre la feina que fan els professionals del circ del País Valencià.

S'hi destaquen les propostes de companyies de llarga trajectòria com ara Escarlata Circus, que ha plantat un envelat amb cinquanta persones de cabuda al Tinglado 2 de la Marina. També hi haurà la companyia Passabarret, que presentarà *Josafat*, inspirat en el protagonista de la novel·la de Prudenci Bertrana, i que l'any passat va guanyar el premi Zirkolika al millor espectacle.

Per una altra banda, la companyia francesa Cirque Pardi convertirà la plaça

de l'Ajuntament en un escenari inspirat en el mític film de Wim Wenders *Paris, Texas*. Cada matí, a la mateixa plaça, l'Associació Valenciana de Circ impartirà tallers de franc per a tots els públics i edats. I en l'àmbit de les entitats, divendres l'Associació de Professionals de Circ de la Comunitat Valenciana (APCCV) organitza la Gala del Circ Valencià, on es podran veure els últims treballs dels artistes locals.

Durant el festival també hi haurà concerts a l'espai del Tinglado 2. S'hi podrà sentir de ritmes balcànics a cumbia, amb grups com ara Trocamba, Matanusca, Balkumbia i Las Hijas de la Cumbia.

Rupert Everett és Oscar Wilde a 'La importància de llamar-se Oscar Wilde'. ACN

‘LA IMPORTANCIA DE LLAMARSE OSCAR WILDE’, DE RUPERT EVERETT, ARRIBA ALS CINEMES

La importància de llamar-se Oscar Wilde arriba aquesta setmana als cinemes. L'actor anglès Rupert Everett n'és el protagonista i també –per primera vegada– el director. Va ser una de les cintes destacades del BCN Film Fest. Tot i que Everett no hi va poder assistir, el film s'ha projectat als Cinemes Verdi com un dels principals reclams del festival, que s'allargarà fins el 30 d'abril. També s'estrena la culminació de la saga de superherois de Marvel, *Vengadores: Endgame*, en què s'uneixen esforços per tornar l'harmonia a l'univers. En català, es pot veure el film francès d'animació *Terra Willy*.

The Happy Prince

La importància de llamar-se Oscar Wilde

Direcció: Rupert Everett. Intèrprets: Emily Watson, Anna Chancellor, Béatrice Dalle; Colin Firth, Colin Morgan, Rupert Everett. Gènere: Drama.

París, entre el 1897 i el 1900. Després d'haver estat condemnat per conducta homosexual, l'escriptor irlandès Oscar Wilde s'exilia a França amb dos dels seus amics. Amb impulsos contradictoris, viatja per tot Europa per anar a veure la seva dona o el seu amant.

Avengers: Endgame*Vengadores: Endgame*

Direcció: Christopher Markus, Stephen McFeely. Intèrprets: Karen Gillan, Evangeline Lilly, Gwyneth Paltrow; Robert Downey Jr., Jeremy Renner, Josh Brolin. Gènere: Acció.

Amb un ventall de superherois, encarnat per Iron Man, Hulk i Thor, els Venjadors que han sobreviscut fan l'intent definitiu de revertir el mal fet per Thanos a Infinity War.

Terra Willy

Direcció: Eric Tosti. Gènere: Animació.

En Willy és un nen que emprèn un viatge a l'espai, juntament amb els seus pares. La seva nau espacial es destrueix per accident i el nen surt disparat amb una càpsula d'emergència fins a un planeta salvatge i inexplorat. En català.

Buñuel, en el Laberinto de las Tortugas

Direcció: Salvador Simó. Gènere: Animació.

Quan el pintor Ramón Acín va guanyar la loteria, va esmerçar els diners a finançar el film del seu bon amic Luis Buñuel. Així aquest va poder rodar Las Hurdes, un film del 1933 que retrata la vida en una de les regions més pobres i oblidades d'Espanya.

L'única cosa que ella no va deixar dita és que s'inclogués en el volum aquesta nota de l'editor

Jordi Raventós

'ILÍADA' D'HOMER, EN LA VERSIÓ DE MONTSERRAT ROS

Adesiara publica l'edició bilingüe d'aquest clàssic, que Ros va deixar traduït abans de morir i que és el llegat de la gran hel·lenista · Una edició que, a més, conté estudis introductoris de Jaume Pòrtulas i Francesc J. Cuartero

COBERTA DE LA VERSIÓ DE LA 'ILÍADA' D'HOMER PUBLICADA PER ADESIARA

HOMER
Ilíada

Estudis introductoris de Jaume Pòrtulas i Francesc J. Cuartero
Traducció de Montserrat Ros

adesiara

REDACCIÓ

Esdeveniment de primer ordre, el de la publicació de la *Ilíada* d'Homer, en la versió que va deixar enllestida abans de morir, el febrer de l'any passat, l'hel·lenista Montserrat Ros. Així ens ho anunciava per correu l'editor d'Adesiara, Jordi Raventós: 'Et faig saber que la setmana entrant arribarà a llibreries el volum més monumental de la història adesiarenca: el llibre dels llibres. Te n'adjunto la nota de l'editor que encapçala el volum i que explica una mica el perquè de tot plegat.'

Us oferim la nota de l'editor íntegra i també podeu llegir l'[inici del Cant XVIII](#) d'aquesta obra monumental (l'edició d'Adesiara és un volum de més de 1.200 pàgines).

La *Ilíada* és el poema èpic més antic de la literatura grega i l'obra principal que va conformar la identitat dels grecs com a poble. Al costat de l'*Odissea*, ha influït decisivament, al llarg dels segles, en la cultura occidental. La ira d'Aquil·leu contra Agamèmnon, els combats acarnissats entre aqueus i troians, la darrera trobada d'Hèctor i Andròmaca, els enganys i les ingerències dels déus, la mort de Pàtrocle o la compassió del victoriós Aquil·leu davant les súpliques del vell Príam són alguns dels episodis més impressionants i inoblidables de la guerra de Troia que han acompanyat els lectors –i els oients– de totes les èpoques.

Nota de l'editor

«La professora Montserrat Ros, filòloga, traductora, correctora i, sobretot, mestra i amiga, ens va deixar el dia 6 de febrer de 2018 a causa d'una malaltia fulminant. La traducció que presentem en aquest volum és el fruit esplendorós dels darrers anys de la seva vida, que va dedicar incansablement, tot i la salut sovint delicada, a la *Ilíada* homèrica.

La vaig conèixer l'any 2000, quan vaig començar a treballar a la Fundació Bernat Metge, a la qual ella va destinar tots els esforços –no sempre prou recomensats– fins a la seva jubilació. Dona senzilla i prudent com totes les persones

Relleu sobre la 'Ilíada' en un arquitrav. WIKIMEDIA COMMONS

sàvies, tenia un domini prodigiós de la llengua catalana (posseïa com ningú 'el sentit de la llengua', expressió que li havia sentit dir milers de vegades), que combinava amb un coneixement excepcional del grec i del llatí. Els seus ensenyaments, resultat de més de set anys de compartir cada dia amb ella aquell mític despatx de la Via Laietana, avui desaparegut, per on havien passat tants personatges il·lustres, van ser abundosos i impagables, i certament mai no m'abandonaran.

Des de l'any en què es va jubilar, el gran objectiu de la seva discreta existència va ser aquesta traducció de la *Ilíada* que teniu a les mans. Va refer de dalt a baix els cants I-XII –ja publicats a la Fundació entre el 2005 i el 2009– i va traduir els dotze cants restants de la magna epopeia, maldant per traslladar de la mateixa manera, sempre que li era possible, els epítets i les frases formulàries de què està farcit el text homèric, i alhora va donar a la prosa de la seva traducció un to marcadament poètic, ja que s'hi pot resseguir amb facilitat la cadència dels hexàmetres de l'original. En aquest sentit, confesso

que foren in comptables les trucades que em va fer al llarg del darrer decenni per llegir-me un vers de l'original, donar-me'n la traducció provisional que havia embastat i demanar-me un sinònim per a tal paraula o tal altra. I quantes vegades, en improvisar-li, il·lús, una possible solució, m'havia respost: 'No, aquest mot ja me l'he plantejat, però em sobra una síl·laba!'

A mitjan 2017, la Montserrat ja tenia la traducció enllestida, però va demanar a l'editorial alguns mesos més per a revisar-la a fons. Amb la precisió i l'escrupolositat que la caracteritzaven, va anar anotant, al final de cada cant del poema, els darrers retocs que volia fer-hi, comesa que ella, per desgràcia, ja no pogué dur a terme, però que he aconpleert personalment amb admiració i reverència, conscient a cada pàgina de la feinada descomunal que va realitzar.

Així mateix, hem respectat la seva voluntat pel que fa a l'ordenació i el format del llibre i les persones que havien de participar-hi: una edició bilingüe en un sol volum, amb el text grec acarar, les notes al final i un índex de noms propis que per-

meti al lector saber ràpidament qui és qui en aquesta obra fundacional de la cultura europea. A més, el volum conté, d'acord amb el seu desig, un pròleg del professor Jaume Pòrtulas, una introducció del professor Francesc J. Cuartero i les notes a la traducció i l'índex de noms propis a cura del professor Joan Alberich, tots ells filòlegs eminents, grans coneixedors de l'obra homèrica i, sobretot, bons amics de la traductora. Per acabar-ho d'adobar, la Montserrat també va demanar personalment a l'Andreu Rossinyol, un dels millors correctors d'Europa (Jaume Vallcorba *dixit*), que tingués cura de la primera revisió de la traducció, tasca que, com és habitual, el mestre Rossinyol ha fet de manera impecable.

L'única cosa que ella no va deixar dita és que s'incloués en el volum aquesta nota de l'editor. Espero, tanmateix, que aquesta meva contravenció em sigui perdonada i que aquest llibre serveixi com un homenatge sincer i merescut a la seva figura i al seu mestratge, que tothora recordarem amb enyor.

Jordi Raventós

Barcelona, desembre del 2018»

ENSALADA RUSSA AMB 'OUS XINESOS'

Una proposta divertida per a la mainada

Ingredients

(per a 4 persones) Per a l'ensalada:

- 1,5 kg de patates
- 0,5 kg de pèsols del Maresme
- 3 pastanagues
- 1 pot de tonyina amb oli de 150 g

Per a guarnir el plat:

- tires de pebrot escalivat vermell
- olives verdes farcides

Per fer la maionesa:

- 1 ou sencer
- 1/4 l d'oli
- sal
- 1 molla de pa
- una mica de vinagre
- suc de llimona

Per als 'ous xinesos':

- 4 ous durs
- tires de pebrot vermell escalivat
- olives farcides
- uns quants escuradents

NEUS CUSCÓ

Tallem les patates i les pastanagues a quadrets petits.

Fem bullir les patates, les pastanagues i els pèsols, tot alhora, al vapor, fins que sigui cuit.

En un bol, hi posem la verdura, la tonyina esmicolada i la maionesa i ho remenem tot ben remenat.

Fem bullir deu minuts els ous. Quan siguin freds els pelem, en tallem la punta més punxeguda i hi fem el barret, girant el tros d'ou i posant una oliva, tot aguantat amb un escuradent. A cada banda d'ou hi clavem un escuradent, com si fossin els braços, i hi enfilem una oliva. Fem una bufanda amb la tira de pebrot. Seguiu la fotografia.

El Gremi de Llibreters xifra en 22 milions d'euros la facturació de Sant Jordi

Espanya, a la cua d'Europa en percepció d'independència judicial

Stop Mare Mortum reparteix 11.000 diaris gratuïts amb propostes en matèria d'asil per les eleccions del 28-A

Junqueras crida a concentrar el vot independentista en ERC

'Aparta't d'aquí, "catalufo" de merda', va dir un dels policies de l'1-O que ja investiga un jutge de Girona